

กลวิธีทางภาษาที่ใช้ในการนำเสนอปริเฉทข่าวเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของ
ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ระลอกที่ 3
จากเว็บไซต์หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย*

สิทธิธรรม อ่องวุฒิวัฒน์**

รับบทความ: 22 กุมภาพันธ์ 2567

แก้ไขบทความ: 28 พฤษภาคม 2567

ตอบรับ: 5 มิถุนายน 2567

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลวิธีทางภาษาที่ผู้เสนอข่าวใช้ในการ
ปริเฉทข่าวเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19)
ระลอกที่ 3 จากเว็บไซต์หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย มีขอบเขตการเก็บข้อมูลจาก
เว็บไซต์หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยที่ออนไลน์ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน ถึงวันที่ 31
ธันวาคม 2564 จำนวน 4 เว็บไซต์ ได้แก่ ไทยรัฐ เดลินิวส์ ข่าวสด และคมชัดลึก

ผลการวิจัยพบว่า ผู้เสนอข่าวเลือกใช้กลวิธีทางภาษาในปริเฉทข่าวเกี่ยวกับการ
การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ระลอกที่ 3 จากเว็บไซต์

* เนื้อหาในบทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง “กลวิธีทางภาษาที่ใช้ในการนำเสนอ
ปริเฉทข่าวเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ระลอกที่ 3
จากเว็บไซต์หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย” โดยได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากคณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ประจำปี 2564 และโครงการวิจัยฯ สำเร็จเป็นรูปเล่มในปี 2567 ทั้งนี้
ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยนี้

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

(อีเมล : sittitam209@hotmail.com)

หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยจำนวน 13 กลวิธี และเมื่อพิจารณากลวิธีทางภาษาทั้ง 13 กลวิธีตามเกณฑ์หน้าที่ในการสื่อสาร สามารถจำแนกกลวิธีทางภาษาได้จำนวนทั้งสิ้น 7 กลวิธี เรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1. กลวิธีทางภาษาที่ใช้เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้สารของข่าวที่น่าเสนอ 2. กลวิธีทางภาษาที่ใช้เพื่อเรียกร้องและดึงดูดให้ผู้อ่านข่าวสนใจสารของข่าวที่น่าเสนอ 3. กลวิธีทางภาษาที่ใช้เพื่อทำให้ผู้อ่านข่าวจากหลากหลายกลุ่มเข้าใจสารของข่าวที่น่าเสนอ 4. กลวิธีทางภาษาที่ใช้เพื่อโน้มน้าวให้ผู้อ่านข่าวกระทำหรือไม่กระทำตามสารของข่าวที่น่าเสนอ 5. กลวิธีทางภาษาที่ใช้เพื่อแสดงทัศนคติหรือความคิดเห็นหรืออารมณ์ความรู้สึกของผู้เสนอข่าวหรือผู้เป็นข่าวที่มีต่อสารของข่าวที่น่าเสนอ 6. กลวิธีทางภาษาที่ใช้เพื่อสร้างสารของข่าวให้เห็นอย่างเป็นรูปธรรม และ 7. กลวิธีทางภาษาที่ใช้เพื่อทำให้การนำเสนอสารของข่าวมีความกระชับ

ผลการวิจัยข้างต้นแสดงให้เห็นลักษณะเด่นด้านกลวิธีทางภาษาที่ผู้เสนอข่าวใช้ในปริจเฉทข่าวเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ระลอกที่ 3 จากเว็บไซต์หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยว่านอกจากจะสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่สารที่สื่อแล้ว กลวิธีทางภาษาดังกล่าวยังช่วยโน้มน้าวให้กลุ่มผู้อ่านที่มาจากหลากหลายกลุ่มเข้าใจสารและกระทำหรือไม่กระทำตามที่นำเสนอ อีกทั้งช่วยเรียกร้องและดึงดูดความสนใจในทางหนึ่งด้วย ทั้งนี้เนื่องจากโรคโควิด-19 เป็นมหันตภัยร้ายแรงใหม่ที่เกิดขึ้นได้กับทุกคน และเป็นโรคที่จำเป็นต้องสร้างความเข้าใจทั่วไปในวงกว้างด้วยเหตุนี้ ผู้เสนอข่าวจึงต้องเลือกใช้กลวิธีทางภาษาแบบโน้มน้าวให้บุคคลหลากหลายกลุ่มเข้าใจและเห็นภาพอย่างเป็นรูปธรรม

คำสำคัญ: กลวิธีทางภาษา, ปริจเฉทข่าว, โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019, เว็บไซต์หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย

Linguistic Strategies Used for Presentations in News Discourses of Third-Wave COVID-19 Spreading on Thai Daily Newspaper Websites

Sittitam Ongwuttiwat^{***}

Received: *February 22, 2024*

Revised: *May 28, 2024*

Accepted: *June 5, 2024*

Abstract

This research article seeks to explore linguistic strategies employed by the Thai news reporters in news discourse related to the third wave of the Coronavirus 2019 (COVID-19) pandemic reported on Thai daily newspaper websites. Data were collected from four online Thai daily newspaper websites, namely, Thairath, Daily News, Khaosod, and Kom Chad Luek during 1 April–31 December 2021. The findings found 13 linguistic strategies used in news discourse related to the third wave of the

* This research article is part of the author's research project titled "Linguistic Strategies used for presentations in news discourses of third-wave COVID-19 spreading on Thai daily newspaper websites," which received a research grant from the Faculty of Liberal Arts, Thammasat University in 2021. The research report was completed in 2024. The author would like to express his gratitude to commentators for their constructive feedback.

^{***} Assistant Professor, Faculty of Liberal Arts, Thammasat University (E-mail: sittitam209@hotmail.com)

Coronavirus 2019 (COVID-19) pandemic reported on Thai daily newspaper websites. These strategies were further categorized into seven communicative functions, ranked by frequency: 1. strategies used to establish credibility of the presented news 2. strategies used to appeal and attract readers' interest 3. strategies used to make readers from various groups understand the messages 4. strategies used to persuade readers to take action or refrain from it 5. strategies used to express attitudes, opinions, or emotions of the news reporters toward the news subjects; 6. strategies used to concretize the messages and 7. strategies used to present news in a concise manner.

The above results showed that the outstanding linguistic strategies employed in news discourse related to the third wave of the Coronavirus 2019 (COVID-19) reported on Thai daily newspaper websites do not only contribute to establishing the credibility of the conveyed messages but also play a pivotal role in persuading readers from diverse backgrounds to comprehend and respond to the news. Furthermore, they can aid in attracting and engaging viewers. Given the novelty and severity of COVID-19, a disease with broad implications that could affect anyone, it becomes essential for the news reporters to carefully select persuasive linguistic strategies that resonate with a wide audience and facilitate a concrete understanding of the situation.

Keywords: linguistic strategies, news discourse, Coronavirus disease, Thai daily newspaper websites

บทนำ

มหันตภัยการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด-19 (Covid-19) ช่วงต้นเดือนเมษายน 2564 ในประเทศไทยระลอกที่ 3¹ นับว่าทวีความรุนแรงและส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนไทยทุกด้านมากกว่าการแพร่ระบาดระลอกที่ 1 และ 2 ก่อนหน้านี้อย่างชัดเจน ดังที่สวนดุสิตโพล มหาวิทยาลัยสวนดุสิตได้สำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อกรณี “คนไทยกับโควิด-19 ระลอกที่ 3” ณ วันที่ 10-22 เมษายน 2564 (ข้อมูล ณ วันที่ 16 พฤษภาคม 2564 จากเว็บไซต์กรุงเทพมหานครกิจจออนไลน์) พบว่าคนไทยถึงอัตราส่วนร้อยละ 74.29 เห็นพ้องกันถึงการแพร่ระบาดของโรค โควิด-19 ระลอกที่ 3 ในประเทศไทยว่ามีความรุนแรงมากกว่าระลอกที่ผ่านมา สอดคล้องกับที่สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทยหรือ Thailand Development Research Institute (TDRI) ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ระลอกที่ 3 (ข้อมูล ณ วันที่ 20 พฤษภาคม 2564 จาก www.tdri.or.th) ไว้ ความว่า

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้กลับมาแพร่ระบาดอย่างกว้างขวางอีกครั้งเป็นระลอกที่สาม ซึ่งเริ่มมีสถิติการติดเชื้อที่เพิ่มขึ้นตั้งแต่

¹ ในงานวิจัยนี้ แม้ผู้วิจัยจะระบุว่าเป็นการศึกษากลวิธีทางภาษาที่ใช้ในปริศนาชวนเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ระลอกที่ 3 ในประเทศไทย ซึ่งเป็นการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสสายพันธุ์อัลฟา (สายพันธุ์อังกฤษ) แต่ขณะเดียวกัน ในช่วงเวลาดังกล่าวก็พบว่ามี การแพร่ระบาดของ สายพันธุ์เดลตา (สายพันธุ์อินเดีย) และสายพันธุ์โอมิครอน (บางครั้งเรียกว่า “โอไมครอน”) ร่วมกับการแพร่ระบาดของ สายพันธุ์อัลฟา ทั้งนี้ปรากฏการณ์การแพร่ระบาดของ สายพันธุ์เดลตาและสายพันธุ์โอมิครอนเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงเดือนมิถุนายนและพฤศจิกายน 2564 ตามลำดับ กล่าวคือ พบผู้ติดเชื้อสายพันธุ์เดลตาและสายพันธุ์โอมิครอนในอัตราส่วนร้อยละ 30 และร้อยละ 10 ตามลำดับของผู้ติดเชื้อทั้งหมดทั่วประเทศไทย

วันที่ 1 เมษายน 2564 จากเหตุการณ์การแพร่ระบาดในปั๊บน้ําคลองหลวง และเป็นช่วงเวลาเดียวกันกับการแพร่ระบาดระลอกที่สอง ซึ่งเกิดขึ้นจากการแพร่ระบาดของโรคในกลุ่มแรงงานต่างด้าวในช่วงระหว่างวันที่ 19 ธันวาคม 2563 จนถึงวันที่ 1 เมษายน 2564 ซึ่งจำนวนผู้ติดเชื้อรายใหม่ได้มีตัวเลขที่ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ

เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์การแพร่ระบาดที่เกิดขึ้นในระลอกที่ 3 เทียบกับระลอกที่ 1 และ 2 จะพบว่าการแพร่ระบาดในรอบที่ 3 จะมีความรุนแรงที่มากกว่าอย่างมากที่สุด โดยในรอบที่ 1 นั้นเกิดขึ้นในระหว่างช่วงวันที่ 18 มีนาคม 2563 และลดลงอย่างมีนัยสำคัญในวันที่ 12 เมษายน 2563 รวมเป็นเวลา 25 วันโดยมีจุดสูงสุดอยู่ที่การติดเชื้อต่อวันที่ 188 ราย สำหรับการแพร่ระบาดระลอกที่ 2 เกิดขึ้นเป็นเวลา 103 วันและมีจำนวนผู้ติดเชื้อรายวันสูงสุดที่ 959 ราย แต่สำหรับการแพร่ระบาดในรอบที่ 3 นี้ได้เกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2564 จนถึงปัจจุบันผ่านมา 50 วัน (นับถึงวันที่ 20 พฤษภาคม 2564) และคาดว่าจะระบาดถึงเดือนธันวาคม 2564 ก็ยังคงมีจำนวนผู้ติดเชื้อในระดับสูง ทั้งนี้ตัวเลขผู้ติดเชื้อรายวันสูงสุดอยู่ที่ 29,635 ราย และคาดการณ์อย่างน่าเป็นห่วงมากกว่าอาจมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดดจนถึงปลายเดือนธันวาคม 2564 แบบต่อเนื่องโดยอาจพบผู้ติดเชื้อสูงสุดมากกว่า 50,000 รายต่อวัน...

อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันสื่อออนไลน์นับได้ว่าเป็นช่องทางการสื่อสารใหม่อีกประเภทหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งยวดในการนำเสนอข่าวสารต่าง ๆ แทนที่สื่อเดิมเนื่องจากสามารถเข้าถึงประชาชนได้เป็นจำนวนมากภายในเวลาอันสั้นและนำเสนอข่าวสารต่าง ๆ ได้อย่างทันสถานการณ์ อีกทั้งมีรูปแบบการนำเสนอในลักษณะเป็นสื่อผสมผสานและเปิดโอกาสให้ผู้รับสารสามารถมีปฏิสัมพันธ์ พูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้ทันที (ดุริณี หิรัญรักษ์, 2543; สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ, 2543; ศิริพร ปัญญาเมธิกุล,

2558; กาญจนา แก้วเทพ, 2541; ชัชวดี ศรลัมพ์, 2563) รวมถึงการนำเสนอข่าวการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ระลอกที่ 3 ในประเทศไทยด้วยเช่นกัน ทั้งนี้จากการสำรวจของเว็บไซต์ Truehit (ข้อมูล ณ วันที่ 15 เมษายน 2564) พบว่าเว็บไซต์หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์ ข่าวสด และคมชัดลึก เป็นเว็บไซต์หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยประเภทประชาชนนิยม (popular newspaper) ที่มีบุคคลเข้ามาอ่านข่าวในความถี่สูงสุด 4 อันดับแรกตามลำดับ และข่าวส่วนใหญ่ที่ผู้อ่านเข้ามาอ่านมากที่สุดในช่วงเวลาดังกล่าว ได้แก่ ข่าวเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ระลอกที่ 3 ที่เกิดขึ้นในประเทศไทย

ผู้วิจัยสนใจศึกษาปริจเฉท²ข่าวเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ระลอกที่ 3 จากเว็บไซต์หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค นับเป็นสถานการณ์ที่มีความรุนแรงอย่างยิ่งวด และส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนไทยทุกด้านมากกว่าการแพร่ระบาดในระลอกก่อนหน้าอย่างชัดเจน ทั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อสังเกตว่า เนื้อหาของข่าวมีความสัมพันธ์กับกลวิธีทางภาษาที่ผู้เสนอข่าวเลือกใช้ในปริจเฉทฯ เช่น เมื่อต้องการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการป้องกันการแพร่ระบาด ผู้เสนอข่าวก็จะเลือกใช้กลวิธีทางภาษาที่ทำให้ผู้อ่านที่มาจากหลากหลายกลุ่มเข้าใจและกระทำหรือไม่กระทำตามสารที่เสนอ ฯลฯ หรือในกรณีที่ผู้เสนอข่าวเลือกใช้กลวิธีทางภาษาแบบสร้างความน่าเชื่อถือเมื่อต้องนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับบทบาทของนวัตกรรมทางวิทยาศาสตร์และการแพทย์ที่ใช้ในการป้องกันและ/หรือ วินิจฉัยและ/ หรือรักษาผู้ติดเชื้อไวรัสฯ ฯลฯ

ด้วยเหตุนี้ กลวิธีทางภาษาที่ผู้เสนอข่าวใช้ในปริจเฉทข่าวเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ระลอกที่ 3 จากเว็บไซต์หนังสือพิมพ์

² ผู้วิจัยเรียก “หน่วยในภาษาที่สูงกว่าระดับประโยคขึ้นไปทั้งหน่วยดังกล่าวมีเอกภาพและสัมพันธ์ภาพระหว่างกัน” หรือ “discourse” ว่า “ปริจเฉท” ตามเพียรศิริ วงศ์วิมานนท์ (2530, 2533) และณัฐพร พานโพธิ์ทอง (2555, 2556)

รายวันภาษาไทยทั้ง 4 เว็บไซต์จึงไม่ได้มีหน้าที่หรือวัตถุประสงค์เพื่อบอกเล่าข่าวเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์การแพร่ระบาดเท่านั้น แต่กลวิธีทางภาษาที่ผู้เสนอข่าวใช้ยังมีหน้าที่หรือวัตถุประสงค์ในการสื่อสารอีกด้วย เช่น เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้สารของข่าวที่น่าเสนอ เพื่อเรียกร้องและดึงดูดความสนใจจากผู้อ่านข่าว เพื่อโน้มน้าวให้ผู้อ่านที่มาจากหลากหลายกลุ่มเห็นภาพและกระทำหรือไม่กระทำตามสารของข่าวที่น่าเสนอ ฯลฯ

จากที่กล่าวมาข้างต้นจึงเป็นประเด็นให้ผู้วิจัยสนใจศึกษากลวิธีทางภาษาที่ผู้เสนอข่าวเลือกใช้ในปริจเฉทข่าวเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ระลอกที่ 3 จากเว็บไซต์หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย โดยมุ่งศึกษาว่าผู้เสนอข่าวเลือกใช้กลวิธีทางภาษาอย่างไรในปริจเฉทฯ เพื่อให้บรรลุหน้าที่ในการสื่อสารบางประการ

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า งานวิจัยที่ศึกษาการใช้ภาษาที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) มีหลากหลายแนวคิด ได้แก่ การศึกษาอุปลักษณ์ (metaphor) ตามแนวคิดอรรถศาสตร์ปริชาน (Cognitive Semantics) เช่น งานวิจัยของของธนพล เอกพจน์ และคณะ (2563) พิชัย แก้วบุตร และนพวรรณ เมืองแก้ว (2564) ยุทธการ ปัทมโรจน์ (2565) ฯลฯ หรืองานวิจัยในภาษาต่างประเทศ เช่น งานวิจัยของเดสปอตและอานิก (Despot & Anić, 2021) อาทูลูรา (Atuhura, 2022) ฯลฯ ที่มุ่งศึกษามโนอุปลักษณ์เกี่ยวกับการป้องกันหรือการรักษาโรคโควิด-19 ในสื่อสิ่งพิมพ์ และพบว่ามโนอุปลักษณ์ที่สื่อสิ่งพิมพ์ใช้ผ่านถ้อยคำอุปลักษณ์ คือ [การป้องกันหรือการรักษาโรคโควิด-19 คือ การรบหรือการทำสงคราม] นอกจากนี้ยังพบงานวิจัยที่ศึกษาโดยใช้ทฤษฎีวัจนกรรม (Speech Act) เช่น งานวิจัยของธรรมวัฒน์ พัฒนาสุทธินันท์ และวิภาดา รัตนติลล ญ ภูเก็ต (2564) ที่ศึกษาวัจนกรรมในการแถลงข่าวของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) และพบว่า ศบค. มักเลือกใช้วัจนกรรมกลุ่มชี้แนะในอัตราส่วนความถี่มากที่สุด เช่นเดียวกับงานวิจัยที่ศึกษาตามแนวคิดวาทศิลป์ (Rhetorical Theory) เช่น

งานวิจัยของวิภาดา รัตนดิกล ภูเก็ต (2564) ที่ศึกษากลวิธีการโน้มน้าวใจในปริศเนห การแถลงข่าวของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) หรืองานวิจัยที่ศึกษาตามแนวคิดการรู้ภาพลักษณ์ของเบอนัวร์ (Benoit, 1995, 1997, 2000, อ้างถึงใน ประไพพรรณ พึ่งฉิม, 2564) เช่น งานวิจัยของ ประไพพรรณ พึ่งฉิม (2564) ที่ศึกษากลวิธีการรู้ภาพลักษณ์ในปริศเนหการแถลงข่าวของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) รวมถึงงานวิจัยที่ศึกษาจากมุมมองศิลปะการใช้ภาษา (Language use) เช่น งานวิจัยของสรศักดิ์ เชี่ยวชาญ (2564) ที่ศึกษาศิลปะการใช้ภาษาในข่าวการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 จากเว็บไซต์หนังสือพิมพ์ออนไลน์ อีกทั้งงานวิจัยที่ศึกษาตามแนวทฤษฎีการวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis) เช่น งานวิจัยของบัณฑิต ทิพย์เดช (2565) ที่มุ่งนำเสนอชุดความคิดต่าง ๆ เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในนิตยสารเพื่อสุขภาพ @Rama หรืองานวิจัยที่ศึกษาตามแนววิทยาหน่วยคำ (Morphology) เช่น งานวิจัยของอนุชิต ตุ่มฉินจินดา และคณะ (2566) ที่ศึกษาลักษณะวิธีการปณภาษาอังกฤษในการสื่อสารของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) เป็นต้น ทั้งนี้ จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่างานวิจัยของสรศักดิ์ที่สนใจศึกษาศิลปะการใช้ภาษาในปริศเนหข่าวฯ มีการเก็บข้อมูลใกล้เคียงกับข้อมูลในงานของผู้วิจัย แต่ยังไม่พบว่ามีงานวิจัยใดที่มุ่งศึกษากลวิธีทางภาษาจากมุมมองวัจนปฏิบัติศาสตร์ที่ผู้เสนอข่าวเลือกใช้ในปริศเนหข่าวการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ระลอกที่ 3 จากเว็บไซต์หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย

ดังนั้น ในบทความวิจัยนี้ผู้วิจัยจึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลวิธีทางภาษาที่ใช้ในการนำเสนอปริศเนหข่าวเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ระลอกที่ 3 จากเว็บไซต์หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย โดยมีคำถามการวิจัยว่า ผู้เสนอข่าวเลือกใช้กลวิธีทางภาษาอย่างไรในปริศเนหฯ เพื่อให้บรรลุหน้าที่ในการสื่อสารบางประการ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้ภาษาที่ผู้เสนอข่าวใช้ในปริจเฉทข่าวเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ระลอกที่ 3 จากเว็บไซต์หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยเลือกเก็บข้อมูลการศึกษาจากเว็บไซต์หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยจำนวน 4 เว็บไซต์ ได้แก่ ไทยรัฐ เดลินิวส์ ข่าวสด และคมชัดลึก เนื่องจากจากการสำรวจของเว็บไซต์ Truehit (ข้อมูล ณ วันที่ 15 เมษายน 2564) พบว่าเว็บไซต์หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์ ข่าวสด และคมชัดลึก เป็นเว็บไซต์หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยที่มีบุคคลเข้ามาอ่านข่าวในความถี่สูงสุด 4 อันดับแรก และข่าวส่วนใหญ่ที่ผู้อ่านเข้ามาอ่านมากที่สุดในช่วงเวลาดังกล่าว ได้แก่ ข่าวเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ระลอกที่ 3 ซึ่งเกิดขึ้นในประเทศไทย อีกทั้งเว็บไซต์หนังสือพิมพ์ทั้ง 4 เว็บไซต์นี้ยังเป็นเว็บไซต์หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยม (popular newspaper) กล่าวคือ เป็นหนังสือพิมพ์ที่นำเสนอข่าวและเหตุการณ์ที่เข้าถึงผู้อ่านได้เป็นจำนวนมากและหลากหลายกลุ่ม (ขวลิต ปัญญาลักษณ์, 2526; สิริทิพย์ ชันสุวรรณ, 2539; ดรณิ หิรัญรักษ์, 2543; สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ, 2543; อธิษฐาน สุริยะ, 2560)

นอกจากนี้ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลปริจเฉทข่าวการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ระลอกที่ 3 ในประเทศไทยจากเว็บไซต์หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยจำนวน 4 เว็บไซต์ ได้แก่ ไทยรัฐ เดลินิวส์ ข่าวสด และคมชัดลึก ที่ออนไลน์ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2564 รวมระยะเวลาในการเก็บข้อมูลจำนวนทั้งสิ้น 9 เดือน

ทั้งนี้ผู้วิจัยเลือกเก็บข้อมูลในช่วงเวลาดังกล่าว เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่ยังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ระลอกที่ 3

มีผู้ติดตามเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง กล่าวคือ ในช่วงแรก (ระหว่างเดือนเมษายน-มิถุนายน 2564) มีผู้ติดตามประมาณ 1,500 คนต่อวัน จนกระทั่งเพิ่มขึ้นถึงประมาณ 20,000 คนต่อวัน (ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2564 เป็นต้นมา) และเพิ่มขึ้นถึงจำนวน 50,000 คนต่อวัน ในช่วงปลายเดือนธันวาคม 2564 (ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2564 จาก www.tdri.or.th) โดยเฉพาะสื่อสารมวลชนประเภทสื่อออนไลน์ ในที่นี้ ได้แก่ เว็บไซต์หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์ ข่าวสด และคมชัดลึก ต่างให้ความสนใจในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคดังกล่าวในสัดส่วนที่มากกว่าข่าวอื่นซึ่งเกิดขึ้นในช่วงเวลาเดียวกัน (ข้อมูล ณ วันที่ 10-22 เมษายน 2564 จากสวนดุสิตโพล มหาวิทยาลัยสวนดุสิตที่สำรวจจากกลุ่มประชากรไทย)

อนึ่ง ผู้วิจัยเก็บข้อมูลในการวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาที่ผู้เสนอข่าวใช้ในปริจเฉทข่าวเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ระลอกที่ 3 จากเว็บไซต์หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยจำนวน 4 เว็บไซต์ ได้แก่ ไทยรัฐ เดลินิวส์ ข่าวสด และคมชัดลึก ในโครงสร้างข่าว³ ส่วนความนำ (lead)⁴ และเนื้อหา (body)⁵ ของข่าว

³ นักวิชาการด้านสื่อสารมวลชนส่วนใหญ่จำแนกโครงสร้างของการนำเสนอข่าวในหนังสือพิมพ์ออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ 1. ปาดหัวข่าว (headline) 2. ความนำของข่าว (lead) และ 3. เนื้อหาของข่าว (body) (ประชัน วัลลิโก, 2525; ขวลิต ปัญญาลักษณ์, 2526; สิริทิพย์ ชันสุวรรณ, 2539; ดรุณี หิรัญรักษ์, 2543; สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ, 2543)

⁴ ความนำ (lead) คือ เนื้อเรื่องย่อของข่าว เป็นการเขียนอธิบายให้ผู้อ่านทราบโดยสรุปว่า เหตุการณ์ที่นำมาเขียนข่าวนี้นั้นมีความอย่างไร ความนำที่ดีต้องชัดเจนและทำให้อ่านเข้าใจเรื่องราว (ประชัน วัลลิโก, 2525; ขวลิต ปัญญาลักษณ์, 2526; สิริทิพย์ ชันสุวรรณ, 2539; ดรุณี หิรัญรักษ์, 2543; สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ, 2543)

⁵ เนื้อหา (body) คือ รายละเอียดทั้งหมดของข่าว ส่วนใหญ่นิยมเขียนเป็นย่อหน้าสั้น ๆ หากมีรายละเอียดมากก็จะเขียนแยกออกเป็นหลายย่อหน้า โดยเรียงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหรือเรียงลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย (ประชัน วัลลิโก, 2525; ขวลิต ปัญญาลักษณ์, 2526; สิริทิพย์ ชันสุวรรณ, 2539; ดรุณี หิรัญรักษ์, 2543; สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ, 2543)

ทั้งที่เป็นข้อเท็จจริงและความคิดเห็น แต่ไม่รวมถึงการใช้ภาษาในพาดหัวข่าว (headline)⁶ เนื่องจากภาษาของพาดหัวข่าวมีลักษณะเฉพาะและแตกต่างจากลักษณะทางภาษาในส่วนความนำและเนื้อหาข่าว (สุวรรณา เกรียงไกรเพ็ชร, 2517; ประชัน วัลลิโก, 2525; ขวลิต ปัญญาลักษณ์, 2526; สิริทิพย์ ชันสุวรรณ, 2539; อีรณัฐ โชคสุวนิช, 2543; ดรุณี หิรัญรักษ์, 2543; สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ, 2543; อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2544; ไตรยา วิมลสถิตพงษ์, 2549; เพ็ญภา คล้ายสิงห์โต, 2553) ดังนั้น กลวิธีทางภาษาในบทความวิจัยนี้จึงหมายถึงวิธีการทางภาษาในส่วนความนำ (lead) และเนื้อหา (body) ทั้งที่เป็นข้อเท็จจริงและความคิดเห็นในปริจเฉทข่าวเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ระลอกที่ 3 จากเว็บไซต์หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย เพื่อให้บรรลุหน้าที่ในการสื่อสารบางประการ

อีกทั้งบทความวิจัยนี้ไม่ศึกษาวัจนภาษาอื่น ๆ เช่น คำบรรยายได้ภาพ ถ้อยคำที่แทรกอยู่ในรูปภาพ ถ้อยคำที่อยู่ในวิดิทัศน์ที่แทรกมาในหน้าเว็บไซต์ข่าว ฯลฯ ตลอดจนไม่ศึกษาวัจนภาษาต่าง ๆ เช่น รูปภาพประกอบ วิดิทัศน์ประกอบ ขนาดและสีของตัวอักษร ฯลฯ

แนวคิดที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยใช้แนวคิดวัจนปฏิบัติศาสตร์ (Pragmatics) เรื่อง กลวิธีทางภาษา (linguistic strategy) ในการวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาที่ผู้เสนอข่าวใช้ในปริจเฉทข่าวเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ระลอกที่ 3 จากเว็บไซต์หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย

⁶ พาดหัวข่าว (headline) คือ ส่วนที่ปรากฏเริ่มแรกของข่าว มีลักษณะเฉพาะแตกต่างจากโครงสร้างอื่น และมักใช้ภาษาที่สร้างและเรียกร้องความสนใจ ใช้คำที่สะดุดตา และใช้ขนาดหรือสีตัวอักษรพิเศษกว่าโครงสร้างส่วนอื่นของข่าว (ประชัน วัลลิโก, 2525; ขวลิต ปัญญาลักษณ์, 2526; สิริทิพย์ ชันสุวรรณ, 2539; ดรุณี หิรัญรักษ์, 2543; สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ, 2543)

ทั้งนี้แนวคิดวัจนปฏิบัติศาสตร์เรื่องกลวิธีทางภาษาจะช่วยทำให้การศึกษาวិเคราะห์กลวิธีทางภาษามีความชัดเจนมากกว่าการศึกษากการใช้ภาษาโดยทั่วไป เนื่องจากการศึกษากลวิธีทางภาษาจากมุมมองวัจนปฏิบัติศาสตร์จะช่วยให้คำตอบว่า “ทำไม” ผู้เสนอข่าวจึงเลือกใช้กลวิธีทางภาษาแบบนั้น และกลวิธีทางภาษาดังกล่าวมีหน้าที่อย่างไรบ้างในการสื่อสาร เช่น การอ้างหรือกล่าวถึงช่วยทำให้การนำเสนอสารมีความน่าเชื่อถือ (Larson, 1986; Reah, 1998; สิริธีธรรม อ่องวุฒิวัฒน์, 2560, 2564, 2565) การใช้อุปลักษณ์ช่วยทำให้ผู้รับสารเห็นภาพของสารอย่างเป็นรูปธรรม (Goatly, 1993; Lakoff & Johnson, 2003; ญัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2542, 2555) การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์หรือคำถามที่ไม่ต้องการคำตอบช่วยโน้มน้าวให้ผู้รับสารเชื่อหรือคล้อยตามสารที่นำเสนอ (Reah, 1998; ยากา ลิวเจริญชัย, 2548; ไตรยา วิมลสถิตพงษ์, 2549) ฯลฯ

อนึ่ง เฮร์ริง (Herring, 2002, อ้างถึงใน ศิริพร ปัญญาเมธิกุล, 2546) ยังเสนอว่าในการสื่อสารหรือการปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นอาจไม่ได้เป็นการสื่อสารหรือการปฏิสัมพันธ์แบบเผชิญหน้าระหว่างคู่สนทนาเสมอไป แต่ยังเป็นการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีการนำเสนอเรียงลำดับเวลาที่เกิดขึ้นโดยเริ่มจากไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (electronic mail: email) กลุ่มอภิปราย (listserv discussion lists) กลุ่มข่าวยูสเน็ต (Usenet newsgroups) การสนทนาที่มีการแบ่งหน้าจอ เช่น ทอล์ค โฟน และไอซีคิว (split-screen protocols: Talk, Phone, and ICQ) การสนทนาบนจอ (chat) การสนทนาส่วนตัว (private chat) มัดหรือเกมแฟนตาซีและการผจญภัย (Multi-User Dimensions: MUDs) เว็บ (World Wide Web: WWW) ระบบเสียงและภาพ (audio and video) และสภาวะแวดล้อมเสมือนจริง (graphical virtual reality (VR) environments) ตามลำดับ

จากการทบทวนแนวคิดที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น อาจกล่าวได้ว่าปริจเฉทข่าวเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ระลอกที่ 3 จากเว็บไซต์หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยเป็นการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์แบบเว็บ (World Wide Web: WWW) นอกจากนี้ ผู้วิจัยจะได้นำแนวคิดวัจนปฏิบัติศาสตร์เรื่องกลวิธีทางภาษามาอธิบายว่าผู้เสนอข่าวเลือกใช้กลวิธีทางภาษาใดบ้างในปริจเฉทข่าวเกี่ยวกับการ

แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ระลอกที่ 3 จากเว็บไซต์หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยจำนวน 4 เว็บไซต์ และกลวิธีทางภาษาต่าง ๆ เหล่านี้มีหน้าที่อย่างไรในการสื่อสาร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. สํารวจแนวคิด ทฤษฎี เอกสารหรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการสำรวจแนวคิด ทฤษฎี เอกสารหรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสามารถจำแนกออกได้เป็น 2 ส่วน คือ 1. แนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการวิเคราะห์ ในที่นี้ ได้แก่ แนวคิดวัจนปฏิบัติศาสตร์ (Pragmatics) เรื่องกลวิธีทางภาษา (linguistic strategy) (ผู้วิจัยได้กล่าวถึงแล้วในหัวข้อ “แนวคิดที่ใช้ในการวิเคราะห์”) และ 2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ งานวิจัยที่ศึกษาการใช้ภาษาที่เกี่ยวกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) (ผู้วิจัยได้กล่าวถึง “งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง” ไว้แล้วในหัวข้อ “บทนำ”)

2. เก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลปริจเฉทการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ระลอกที่ 3 จากเว็บไซต์หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยจำนวน 4 เว็บไซต์ ได้แก่ ไทยรัฐ เดลินิวส์ ข่าวสด และคมชัดลึก เฉพาะโครงสร้างข่าวส่วนความนำ (lead) และเนื้อหา (body) ของข่าวทั้งที่เป็นข้อเท็จจริงและความคิดเห็น แต่ไม่รวมถึงการใช้ภาษาในพาดหัวข่าว (headline) ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2564 รวมระยะเวลาในการเก็บข้อมูลจำนวน 9 เดือน

3. วิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาที่ผู้เสนอข่าวใช้ในปริจเฉทข่าวจากมุมมองวัจนปฏิบัติศาสตร์เรื่องกลวิธีทางภาษา โดยจะนำถ้อยคำส่วนที่เป็นความนำ (lead) และ

เนื้อหา (body) ของข่าวทั้งข้อเท็จจริงและความคิดเห็นที่ผู้เสนอข่าวใช้มาวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาโดยพิจารณาจาก 1. รูปภาษาในระดับคำ วากยสัมพันธ์ และปริเฉท 2. เนื้อความของถ้อยคำนั้น และ 3. แนวคิดด้านวจนปฏิบัติศาสตร์ เป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์

หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงจะได้พิจารณาหน้าที่ในการสื่อสารของกลวิธีทางภาษาแต่ละกลวิธีข้างต้น โดยแต่ละกลวิธีทางภาษาอาจมีหน้าที่ในการสื่อสารมากกว่า 1 หน้าที่

4. เรียบเรียงและนำเสนอผลการวิจัย

ผู้วิจัยจะได้เรียบเรียงและนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 2 หัวข้อ ดังนี้ 1. กลวิธีทางภาษาที่ผู้เสนอข่าวใช้ในปริเฉทข่าวเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ระลอกที่ 3 จากเว็บไซต์หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย และ 2. ลักษณะเด่นด้านกลวิธีทางภาษาที่ผู้เสนอข่าวใช้ในปริเฉทข่าวเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ระลอกที่ 3 จากเว็บไซต์หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย

5. เขียนสรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย

1. กลวิธีทางภาษาที่ผู้เสนอข่าวใช้ในปริเฉทข่าวเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ระลอกที่ 3 จากเว็บไซต์หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย

จากผลการวิจัยพบกลวิธีทางภาษาที่ผู้เสนอข่าวใช้ในปริเฉทข่าวเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ระลอกที่ 3 จากเว็บไซต์หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยจำนวนทั้งสิ้น 13 กลวิธี เรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย ดังนี้

1.1 การอ้างหรือกล่าวถึง

การอ้างหรือกล่าวถึง ในบทความวิจัยนี้ หมายถึง การที่ผู้เสนอข่าวอ้างหรือกล่าวถึงบุคคลและสิ่งที่ไม่ใช่บุคคลในปริศนาข่าว- จากผลการวิจัยพบกลวิธีการอ้างหรือกล่าวถึงจำนวน 459 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 15.64

การอ้างหรือกล่าวถึง นอกจากจะช่วยให้สารในข่าวมีความน่าเชื่อถือจากบุคคลหรือสิ่งที่อ้างหรือกล่าวถึงแล้ว (Reah, 1998; นวลทิพย์ เพิ่มเกษร, 2544; สรศักดิ์ เชี่ยวชาญ, 2564) กลวิธีทางภาษาดังกล่าวยังช่วยเรียกร้องและดึงดูดคนที่มาจากหลากหลายกลุ่มให้สนใจสารและเห็นภาพสารที่ผู้เสนอข่าวต้องการนำเสนออย่างเป็นรูปธรรม (Reah, 1998; ดรุณี หิรัญรักษ์, 2543; ปราณี สุรสิทธิ์, 2554; สรศักดิ์ เชี่ยวชาญ, 2564; พิชัย แก้วบุตร และนพวรรณ เมืองแก้ว, 2564; สิทธิธรรม อ่องวุฒิวัฒน์, 2560, 2564, 2565) อีกทั้งในบางกรณีก็ช่วยในการโน้มน้าวให้ผู้อ่านข่าวกระทำหรือไม่กระทำบางสิ่งได้เช่นกัน (Bettinghaus, 1968; Larson, 1986; Reah, 1998; ยามา ลีวเจริญชัย, 2548; ธิตา โมสิกรัตน์, 2556; วิภาดา รัตนดิลก ณ ภูเก็ต, 2564; ธรรมวัฒน์ พัฒนาสุทธิ นนท์ และวิภาดา รัตนดิลก ณ ภูเก็ต, 2564; พิชัย แก้วบุตร และนพวรรณ เมืองแก้ว, 2564)

จากการศึกษาพบการอ้างหรือกล่าวถึง 7 ลักษณะ ดังนี้ 1. การอ้างหรือกล่าวถึงผู้เป็นข่าว 2. การอ้างหรือกล่าวถึงเชื้อโรคหรือชื่อโรค 3. การอ้างหรือกล่าวถึงผลิตภัณฑ์หรือวัสดุทางวิทยาศาสตร์หรือการแพทย์ 4. การอ้างหรือกล่าวถึงสถานที่ 5. การอ้างหรือกล่าวถึงเหตุการณ์และสถานการณ์ 6. การอ้างหรือกล่าวถึงกฎหมายหรือพระราชบัญญัติหรือเอกสารของภาครัฐ และ 7. การอ้างหรือกล่าวถึงตัวเลขหรือค่าทางสถิติ

ตัวอย่างที่ 1

...นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ในฐานะหัวหน้าผู้รับผิดชอบในการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินในส่วนที่เกี่ยวกับการสั่งการและประสานกับผู้ว่าราชการจังหวัดและผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เปิดเผยว่า

บิกิตูได้มีบัญชาให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐยกระดับมาตรการป้องกัน และควบคุมโรคในสถานที่ราชการและหน่วยงานของรัฐ...

(คมชัดลึก, 31 ธ.ค. 2564)

จากตัวอย่างที่ 1 จะเห็นว่า ผู้เสนอข่าวอ้างหรือกล่าวถึงผู้เป็นข่าวที่เป็นชื่อจริง ชัดเจน ได้แก่ “นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ” (ที่พิมพ์ตัวหนา) ตำแหน่ง ได้แก่ “ผู้ว่าราชการ จังหวัด” และ “ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร” (ที่ขีดเส้นใต้) และสมญานาม ได้แก่ “บิกิตู” (ที่พิมพ์ตัวเอน)

1.2 การยกถ้อยคำของผู้เป็นข่าว

การยกถ้อยคำของผู้เป็นข่าว ในบทความวิจัยนี้ หมายถึง การที่ผู้เสนอข่าวยก ถ้อยคำของผู้เป็นข่าวแบบสรุปถ้อยคำและคัดลอกถ้อยคำในปริเฉทข่าว ในกรณีคัดลอก ถ้อยคำจะปรากฏเครื่องหมายอัญประกาศ (“...”) อยู่ในถ้อยคำที่คัดลอกมาด้วย จาก ผลการวิจัยพบกลวิธีการยกถ้อยคำของผู้เป็นข่าวจำนวน 403 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 13.74

นอกจากหน้าที่ในการสื่อสารอื่น ๆ แล้ว หน้าที่สำคัญในการสื่อสารของการยก ถ้อยคำของผู้เป็นข่าวยังช่วยสร้างความน่าเชื่อถือให้สารที่นำเสนอ (ชนพล เอกพจน์ และ คณะ, 2563) อีกทั้งเรียกร้องและดึงดูดความสนใจ (Reah, 1998; สรศักดิ์ เชื้อวชาญ, 2564) รวมถึงทำให้บุคคลจำนวนมากเข้าใจสารและเห็นภาพของสารที่ต้องการสื่อ (Bettinghaus, 1968; Larson, 1986; Reah, 1998; ธิดา โมสิกรัตน์, 2556; ธรรมวัฒน์ พัฒนาสุทธินนท์ และวิภาดา รัตนดิถก ณ ภูเก็ต, 2564; วิภาดา รัตนดิถก ณ ภูเก็ต, 2564; สิทธิธรรม อ่องวุฒิวัฒน์, 2560, 2564, 2565)

จากผลการศึกษามีการแบ่งการยกยอคำของผู้เป็นชาวได้ 2 ลักษณะ ได้แก่
1. การยกยอคำของผู้เป็นชาวแบบสรุปยอคำ และ 2. การยกยอคำของผู้เป็นชาวแบบ
คัดลอกยอคำ⁷

ตัวอย่างที่ 2

นายเศรษฐา ทวีสิน ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร บริษัท แสตนลิริ จำกัด
(มหาชน) กล่าวว่า ปี 2565 ตลาดที่อยู่อาศัยแนวราบยังคงได้รับการตอบรับที่ดี
จากตลาด เนื่องจากพฤติกรรมของผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงไป

ประเมินแนวโน้มของเศรษฐกิจไทยและตลาดอสังหาริมทรัพย์โดย
ภาพรวม จะกลับไปเท่ากับช่วงก่อนเกิดการแพร่ระบาดของ โควิด-19 ได้ในปี
2566

“แผนการดำเนินงานของบริษัทในปี 2565 ยังเดินหน้าเปิดตัว
โครงการที่อยู่อาศัยอย่างต่อเนื่อง และเป็นบริษัทอสังหาริมทรัพย์ที่พัฒนา
โครงการที่อยู่อาศัยเพื่อขาย ขณะเดียวกันขยายการลงทุนไปในกลุ่มธุรกิจที่
เกี่ยวข้องกับการเติบโตอย่างยั่งยืน ธุรกิจและเทคโนโลยี และธุรกิจที่
เกี่ยวเนื่องกับสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างโอกาสทางธุรกิจในอนาคต” นาย
เศรษฐากล่าว ...

(ไทยรัฐ, 31 ธ.ค. 2564)

จากตัวอย่างที่ 2 จะเห็นว่า ผู้เสนอข่าวยกยอคำของผู้เป็นชาวแบบสรุปยอคำ
ในที่นี้คือการสรุปยอคำ (ในส่วนของขีดเส้นใต้) และการคัดลอกยอคำ (ในส่วนของพิมพ์
ตัวหนาและปรากฏเครื่องหมาย “.....” ในยอคำที่คัดลอก) ของนายเศรษฐา ทวีสิน

⁷ จากผลการวิจัยพบว่า ผู้เสนอข่าวยังใช้กลวิธีการยกยอคำของผู้เป็นชาวแบบสรุปยอคำ
ร่วมกับกลวิธีการยกยอคำของผู้เป็นชาวแบบคัดลอกยอคำในบริบทเดียวกัน

1.3 การแสดงรายละเอียด

การแสดงรายละเอียด⁸ ในบทความวิจัยนี้ หมายถึง การที่ผู้เสนอข่าวให้รายละเอียดเกี่ยวกับปริศนาข่าว ทั้งในลักษณะการอธิบายขยายความ การนำเสนอ การเปรียบเทียบ และการระบุเหตุผล จากผลการวิจัยพบกลวิธีในการแสดงรายละเอียดจำนวน 361 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 12.30

การแสดงรายละเอียดนอกจากจะช่วยสร้างความน่าเชื่อถือให้สารของข่าวที่นำเสนอและช่วยให้ผู้อ่านข่าวเห็นภาพของสารอย่างเป็นรูปธรรมแล้ว (นววรรณ พันธุมธา, 2513; สุวรรณ เกรียงไกรเพชร, 2517) กลวิธีดังกล่าวยังช่วยให้ผู้อ่านข่าวหลากหลายกลุ่มเข้าใจและกระทำหรือไม่กระทำตามสารที่ผู้เสนอข่าวต้องการสื่อด้วย (Bettinghaus, 1968; Larson, 1986; Reah, 1998; ยงยุทธ พูเพนิยด, 2532; ดรุณี หิรัญรักษ์, 2543; ยากา ลัวเจริญชัย, 2548; ไศรยา วิมลสถิตพงษ์, 2549; ธิตา โมสิกรัตน์, 2556; ธรรมวัฒน์ พัฒนาสุทธินันท์ และวิภาดา รัตนดิกล ฦ ฎเก็ต, 2564; วิภาดา รัตนดิกล ฦ ฎเก็ต, 2564; สติธิธรรม อ่องวุฒิวัฒน์, 2560, 2564, 2565)

จากผลการวิจัยสามารถจำแนกการแสดงรายละเอียดออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. การแสดงรายละเอียดแบบอธิบายขยายความ
2. การแสดงรายละเอียดแบบนำเสนอ
- การเปรียบเทียบ และ
3. การแสดงรายละเอียดแบบระบุเหตุผล

ตัวอย่างที่ 3

นายกรด โรจนเสถียร กรรมการสภาหอการค้าแห่งประเทศไทยและ
นายกสมาคมสปาไทย กล่าวภายหลังการหารือกับนายพิพัฒน์ รัชกิจประการ
รมว.การท่องเที่ยวและกีฬาว่า หัวหินเตรียมความพร้อมเพื่อเปิดรับนักท่องเที่ยว

⁸ แม้ว่าการแสดงรายละเอียดจะเป็นกลวิธีทางภาษาที่ปรากฏในข่าวทั่วไปด้วย แต่เมื่อผู้เสนอข่าวใช้กลวิธีดังกล่าวในปริศนาข่าวเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ระลอกที่ 3 ก็ช่วยสร้างความน่าเชื่อถือให้สารที่นำเสนอ รวมถึงโน้มน้าวให้ผู้อ่านหลากหลายกลุ่มเห็นภาพและกระทำหรือไม่กระทำตามสารที่ต้องการสื่อ

ปีที่ 41 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน 2567)

ต่างชาติแบบไม่กักตัว สำหรับคนฉีดวัคซีนครบ 2 โดสในวันที่ 1 ต.ค. 2564 จะทำผ่านโครงการหัวหินริชาร์จ กล่าวคือ เป็นความร่วมมือของภาครัฐ การท่องเที่ยว โรงพยาบาลและสาธารณสุข และภาคเอกชนในธุรกิจท่องเที่ยวและการบริการ ทั้งโรงแรม ร้านอาหาร ห้างสรรพสินค้า ธุรกิจรถเช่า บริษัททัวร์ ฯลฯ...

(ข่าวสด, 27 เม.ย. 2564)

จากตัวอย่างที่ 3 จะเห็นว่า ผู้เสนอข่าวใช้กลวิธีการแสดงรายละเอียดแบบอธิบายขยายความในถ้อยคำที่พิมพ์ตัวหนา และปรากฏคำเชื่อมเพื่ออธิบายขยายความ “กล่าวคือ” ในส่วนที่ขีดเส้นใต้

1.4 การใช้ภาษาระดับไม่เป็นทางการ

การใช้ภาษาระดับไม่เป็นทางการ ในบทความวิจัยนี้ หมายถึง การที่ผู้เสนอข่าวเลือกใช้ถ้อยคำที่เป็นภาษาระดับไม่เป็นทางการในปริจเฉทข่าว จากผลการวิจัยพบกลวิธีการใช้ภาษาระดับไม่เป็นทางการจำนวน 287 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 9.78

นอกจากหน้าที่ในการสื่อสารอื่นแล้ว การใช้ภาษาระดับไม่เป็นทางการยังช่วยให้ผู้อ่านข่าวหลากหลายกลุ่มเข้าใจสารที่ผู้เสนอข่าวต้องการสื่อ (Bettinghaus, 1968; Larson, 1986; Reah, 1998; นววรรณ พันธุเมธา, 2513; ขวลิขิต ปัญญาลักษณ์, 2526; นวลทิพย์ เพิ่มเกษร, 2544; ยากา ลิวเจริญชัย, 2548; ไศรยา วิมลสถิตพงษ์, 2549; พรทิพย์ พุกผาสุข, 2556; ธิดา โมสิกรัตน์, 2556; วิภาดา รัตนดิลก ณ ภูเก็ต, 2564)

ตัวอย่างที่ 4

...ก่อนหน้านี้นี้มีรายงานแบบลับ ๆ ว่าคิมมิกซ์ คือ หนึ่งใน 5 นักเตะของ “เสือใต้” ที่ยังไม่ได้รับการฉีดวัคซีนร่วมกับแซร์ซ กนาปรี, จามาล มูเซียลา, เอริก

ซูโป-โมติง และมิเชล คุยซองซ์ จนกระทั่งเมื่อวันที่ 24 พ.ย. บาเยิร์นระบุว่า ซูโป-โมติงติดเชื้อโควิด และต้องเข้ารับการกักตัวเป็นเวลา 10 วัน

และล่าสุด บาเยิร์นออกแถลงการณ์ว่า คิมมิชถูกตรวจพบว่าติดเชื้อโควิดอีกราย และต้องเข้ารับการกักตัว โดยอาการของเขา**สบายดี**

ทั้งนี้ บาเยิร์นออกกฎว่าหากผู้เล่นคนใดไม่ได้รับการฉีดวัคซีนและมีการติดเชื้อจะต้องกักตัว ภายในระยะเวลาที่กักตัวนั้น พวกเขาจะ**ไม่ได้รับค่าเหนื่อย**แต่อย่างใด...

(เดลินิวส์, 26 พ.ย. 2564)

จากตัวอย่างที่ 4 จะเห็นว่า ผู้เสนอข่าวใช้ภาษาระดับไม่เป็นทางการในปริจเฉทข่าว โดยปรากฏคำที่เป็นภาษาพูดหรือภาษาปากในส่วนที่พิมพ์ตัวหนา

1.5 การใช้คำภาษาอังกฤษ

การใช้คำภาษาอังกฤษ ในบทความวิจัยนี้ หมายถึง การที่ผู้เสนอข่าวใช้คำที่มาจากคำในภาษาอังกฤษทั้งวิธียืมแบบการทับศัพท์และ/หรือการแปลศัพท์ในปริจเฉทข่าว จากผลการวิจัยพบกลวิธีการใช้คำภาษาอังกฤษจำนวน 252 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 8.59

นอกจากการใช้คำภาษาอังกฤษจะช่วยสร้างความน่าเชื่อถือให้สารของข่าวที่นำเสนอแล้ว (กาญจนา นาคสกุล, 2525; พนมพร นิรัญทวี, 2543; สรศักดิ์ เชื้อวชาญ, 2564; อนุชิต ต๋ามณีจินดา และคณะ, 2566) กลวิธีดังกล่าวยังช่วยให้ผู้อ่านข่าวหลากหลายกลุ่มเข้าใจสารที่ผู้เสนอข่าวเสนอให้เห็นอย่างเป็นรูปธรรม (นววรรณ พันธุเมธา, 2513; พนมพร นิรัญทวี, 2543; อีรนุช โชคสุวนิช, 2543; นวลทิพย์ เพิ่มเกษร, 2544; สรศักดิ์ เชื้อวชาญ, 2564; อนุชิต ต๋ามณีจินดา และคณะ, 2566)

จากผลการศึกษาศาสามารถจำแนกการใช้คำภาษาอังกฤษตามวิธีการยืมคำได้เป็น 2 ลักษณะ ดังนี้ 1. การใช้คำภาษาอังกฤษที่มาจากวิธีการทับศัพท์⁹ และ 2. การใช้คำภาษาอังกฤษที่มาจากวิธีการแปลศัพท์¹⁰

ตัวอย่างที่ 5

เจอโควิดขวิดเมืองระลอกใหม่ ทำหลายคนอกสั่นขวัญแขวน! ยอดผู้ติดเชื้อพุ่งต่อเนื่องคาดแตะหลักพันแน่ไม่กี่วัน มารอบนี้ “บักตู” พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ประกาศชัดไม่มี**ลือกดาวน** ลั่น “อะไรจะเกิดก็ต้องเกิด” ทำให้หลายคนตีความที่หลุดคำนี้ เพราะรัฐบาลหมดทางสู้แล้วหรือไม่ เพราะดูตามสถานการณ์การระบาดในระลอก 3 ขณะนี้ หลัก ๆ มาจาก**คลัสเตอร์** ทองหล่อซึ่งปฏิเสธไม่ได้ว่ามีการเชื่อมโยงคนที่อยู่รอบ ๆ ตัวรัฐบาล

และส่วนหนึ่งมาจาก *hospitel* ที่ยังไม่หายดีแล้วรีบออกไปแพร่เชื้อให้คนอื่น...

(ไทยรัฐ, 17 เม.ย. 2564)

จากตัวอย่างที่ 5 จะเห็นว่า ผู้เสนอข่าวใช้คำภาษาอังกฤษที่มาจากการทับศัพท์ โดยใช้ตัวอักษรไทยในคำว่า “ลือกดาวน” (ที่พิมพ์ตัวหนา) และ “คลัสเตอร์” (ที่ขีดเส้นใต้) และการใช้คำภาษาอังกฤษที่มาจากการทับศัพท์โดยใช้ตัวอักษรภาษาอังกฤษในคำว่า “hospitel” (ที่พิมพ์ตัวเอน)

⁹ นอกจากผู้เสนอข่าวจะใช้คำภาษาอังกฤษที่ทับศัพท์โดยใช้ตัวอักษรภาษาไทยแล้ว จากผลการวิจัยพบว่า ในบางกรณีผู้เสนอข่าวยังใช้คำภาษาอังกฤษที่ทับศัพท์โดยใช้ตัวอักษรภาษาอังกฤษด้วย

¹⁰ จากผลการวิจัยพบว่า การใช้คำภาษาอังกฤษที่มาจากการแปลศัพท์จะปรากฏคำภาษาอังกฤษที่มาจากการทับศัพท์อย่างน้อย 1 หน่วยคำ

1.6 การใช้ถ้อยคำที่สื่อทัศนคติ ความคิดเห็น หรืออารมณ์ความรู้สึก

การใช้ถ้อยคำที่สื่อทัศนคติ ความคิดเห็น หรืออารมณ์ความรู้สึก ในบทความวิจัยนี้ หมายถึง การที่ผู้เสนอข่าวเลือกใช้ถ้อยคำที่สื่อทัศนคติ ความคิดเห็น หรืออารมณ์ความรู้สึกของผู้เสนอข่าวหรือผู้เป็นข่าวทั้งในเชิงบวกและเชิงลบในบริบทข่าว จากผลการวิจัยพบกลวิธีการใช้ถ้อยคำที่สื่อทัศนคติ ความคิดเห็น หรืออารมณ์ความรู้สึกจำนวน 214 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 7.29

การใช้ถ้อยคำที่สื่อทัศนคติ ความคิดเห็น หรืออารมณ์ความรู้สึกช่วยสร้างความน่าเชื่อถือให้สารของข่าวที่นำเสนอ (Reah, 1998) เช่นเดียวกับการช่วยเรียกร้องและดึงดูดความสนใจจากผู้อ่านข่าวหลากหลายกลุ่มให้กระทำหรือไม่กระทำตามที่ผู้เสนอข่าวต้องการสื่อ (Bettinghaus, 1968; Larson, 1986; Reah, 1998; สุวรรณ เกรียงไกรเพ็ชร, 2517; กาญจนา นาคสกุล, 2525; ยายา ลีวีเจริญชัย, 2548; ศรียา วิมลสถิตพงษ์, 2549; ธิดา โมสิกรัตน์, 2556; สรศักดิ์ เชี่ยวชาญ, 2564; ธรรมวัฒน์ พัฒนาสุทินนท์ และวิภาดา รัตนดิถก ณ ภูเก็ต, 2564; สิทธิธรรม อ่องวุฒิวัฒน์, 2560, 2564, 2565) นอกจากนี้ การใช้กลวิธีทางภาษาดังกล่าวยังแสดงให้เห็นทัศนคติหรือความคิดเห็นที่ผู้เสนอข่าวหรือผู้เป็นข่าวมีต่อสารนั้น ๆ (Reah, 1998; นววรรณ พันธเมธา, 2513; พรทิพย์ พุกผาสุข, 2556; สรศักดิ์ เชี่ยวชาญ, 2564)

จากผลการวิจัยสามารถจำแนกการใช้ถ้อยคำที่สื่อทัศนคติ ความคิดเห็น หรืออารมณ์ความรู้สึกได้เป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

ก. การใช้ถ้อยคำที่สื่อทัศนคติ ความคิดเห็น หรืออารมณ์ความรู้สึกของผู้เสนอข่าว

การใช้ถ้อยคำที่สื่อทัศนคติ ความคิดเห็น หรืออารมณ์ความรู้สึกของผู้เสนอข่าวสามารถแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะย่อยได้ดังนี้

**1) การใช้ถ้อยคำที่สื่อทัศนคติ ความคิดเห็น หรืออารมณ์ความรู้สึกเชิงบวก
ของผู้เสนอข่าว**

ตัวอย่างที่ 6

“บิ๊กตู่” สั่งเดินหน้าฉีดวัคซีนโควิด-19 ให้ประชาชน ลุยให้ถึง 100 ล้าน
โดสในสัปดาห์นี้ พร้อมตั้งการ์ดป้องกันสายพันธุ์โอมิครอน **สุดแสนน่าปลื้ม** ที่
ยอดผู้ติดเชื้อและผู้เสียชีวิตต่ำสุดในรอบ 5 เดือน

(ข่าวสด, 29 พ.ย. 2564)

จากตัวอย่างที่ 6 จะเห็นว่า ผู้เสนอข่าวใช้ถ้อยคำแสดงอารมณ์ความรู้สึกเชิง
บวกของผู้เสนอข่าวในถ้อยคำ “สุดแสนน่าปลื้ม” (ที่พิมพ์ตัวหนา)

**2) การใช้ถ้อยคำที่สื่อทัศนคติ ความคิดเห็น หรืออารมณ์ความรู้สึกเชิงลบ
ของผู้เสนอข่าว**

ตัวอย่างที่ 7

โอมิครอนพุ่งไม่หยุด ยอดป่วยใกล้พันคนแล้ว อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์
การแพทย์แถลงเจอแล้ว 934 คน เฉพาะในประเทศป่วย 357 คน เริ่มพบใน
ประเทศมากกว่าต่างชาติ จี๊ดฉวัดฉิง แต่ค่าน้ำเชื้อด้วยการติดเชื้อ ตรวจเข้า
ไทยแบบเฮอร์สต์แอนด์โก ป่วยโควิดเพิ่ม 4 เท่าตั้งแต่ พ.ย. ค่ายเพลงดังประกาศ
ยกเลิกคอนเสิร์ต ร็อกแมนเท่น เขาค้อ เพชรบูรณ์ ก.พ. 65 พ่อเมืองขอนแก่น
ห้ามดื่มเหล้าตั้งแต่ 1-7 ม.ค. อุบลฯ งดการแสดงงานทุ่งศรีเมือง ชลบุรีติด
โอมิครอนแล้ว 18 คน **แสนสุดจะผวา** 3 โรงงานคลัสเตอร์ใหม่ ผบช. ภาค 2 นำ
ทีมบุกทลายโกดังร้าง อรัญประเทศ สระแก้ว ลักลอบเปิดสถานบริการ มีเด็กนั่งด
ริงก์ มั่วสุมปาร์ตี้ยา รวบตัวได้ 55 คน...

(เดลินิวส์, 31 ธ.ค. 2564)

จากตัวอย่างที่ 7 จะเห็นว่า ผู้เสนอข่าวใช้ถ้อยคำแสดงอารมณ์ความรู้สึกเชิงลบของผู้เสนอข่าวในถ้อยคำ “แสนสุดจะฉาว” (ที่พิมพ์ตัวหนา)

ข. การใช้ถ้อยคำที่สื่อทัศนคติ ความคิดเห็น หรืออารมณ์ความรู้สึกของผู้เป็นข่าว

การใช้ถ้อยคำที่สื่อทัศนคติ ความคิดเห็น หรืออารมณ์ความรู้สึกของผู้เป็นข่าวสามารถแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะย่อย ได้แก่

1) การใช้ถ้อยคำที่สื่อทัศนคติ ความคิดเห็น หรืออารมณ์ความรู้สึกเชิงบวกของผู้เป็นข่าว

ตัวอย่างที่ 8

พิชัย จิราธิวัฒน์ กรรมการบริหาร กลุ่มเซ็นทรัล กล่าวว่า กลุ่มเซ็นทรัลได้จัดทำโครงการ ภายใต้ แคมเปญ Help Thai Fight Covid **ที่จะทำทุกคนให้มีพลังแห่งความหวัง พร้อมทั้งจะก้าวเดินต่อไปอย่างสวยงามเพื่อให้คนไทยได้ร่วมแรงร่วมใจในการรับมือกับวิกฤติ โควิด-19 จึงได้จับมือกับค่ายสไปรซ์ซิดีสก์ จัดทำมิวสิกวิดีโอเพลง ก่อนจะถึงวันใหม่ เพื่อส่งกำลังใจให้คนไทยทุกคน ทุกวัยบนโลกที่ไม่เหมือนเดิมอีกต่อไป...**

(คมชัดลึก, 5 พ.ย. 2564)

จากตัวอย่างที่ 8 จะเห็นว่า ผู้เสนอข่าวใช้ถ้อยคำแสดงทัศนคติหรือความคิดเห็นเชิงบวกของผู้เป็นข่าวในถ้อยคำ “**ที่จะทำทุกคนให้มีพลังแห่งความหวัง พร้อมทั้งจะก้าวเดินต่อไปอย่างสวยงาม**” (ที่พิมพ์ตัวหนา)

2) การใช้ถ้อยคำที่สื่อทัศนคติ ความคิดเห็น หรืออารมณ์ความรู้สึกเชิงลบของผู้เป็นข่าว

ตัวอย่างที่ 9

นายวาชีลี วลาสซอพ นักอุดมศึกษาชาวรัสเซีย อดีตที่ปรึกษาขององค์การอนามัยโลกเชื่อว่า ประเทศกำลังตกลงสูญหายอย่างน่าอนาถและตัวเลขผู้เสียชีวิตอย่างเป็นทางการของรัสเซียก็ไม่ตรงกับความเป็นจริง “เช่น นายเอ เสียชีวิตเพราะระบบทางเดินหายใจล้มเหลวเนื่องจากโควิด เขากลับได้รับการบันทึกว่า เป็นผู้เสียชีวิตเพราะระบบทางเดินหายใจล้มเหลว”

(ข่าวสด, 21 ต.ค. 2564)

จากตัวอย่างที่ 9 จะเห็นว่า ผู้เสนอข่าวใช้ถ้อยคำแสดงทัศนคติหรือความคิดเห็นเชิงลบของผู้เป็นข่าวในถ้อยคำ “ตกลงสูญหายอย่างน่าอนาถ” (ที่พิมพ์ตัวหนา)

1.7 การใช้อุปลักษณ์

ผู้วิจัยนิยาม “อุปลักษณ์” หรือ “metaphor” ตามณัฐพร พานโพธิ์ทอง (2542) ว่าหมายถึง การที่ผู้พูดใช้ถ้อยคำแสดงการเปรียบเทียบของสองสิ่ง สิ่งหนึ่งเป็นสิ่งที่ถูกเปรียบ อีกสิ่งหนึ่งเป็นแบบเปรียบเทียบ และทั้งสองต้องเป็นสมาชิกจากต่างกลุ่มกัน จากผลการวิจัยพบกลวิธีการใช้อุปลักษณ์จำนวน 200 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 6.81

การใช้อุปลักษณ์นอกจากจะช่วยในการนำเสนอสารด้วยการใช้ถ้อยคำน้อยแต่สื่อความได้มากแล้ว การใช้อุปลักษณ์ยังช่วยสร้างความน่าเชื่อถือให้สารของข่าวที่นำเสนอ (ณัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2542; ณัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2555) เช่นเดียวกับการช่วยเรียกร้องและดึงดูดความสนใจจากผู้อ่านข่าวหลากหลายกลุ่มให้กระทำหรือไม่กระทำตามที่ผู้เสนอข่าวต้องการสื่อ (Bettinghaus, 1968; Larson, 1986; Goatly, 1993; Reah, 1998; ณัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2542; ณัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2555, ยากา ลัวเจริญชัย, 2548; ไศรยา วิมลสถิตพงษ์, 2549; ธิดา โมสิกรัตน์, 2556; ธนพล เอกพจน์ และคณะ, 2563; พิชัย แก้วบุตร และนพวรรณ เมืองแก้ว, 2564; สิทธิธรรม อ่องวุฒิวัฒน์, 2560, 2564, 2565) นอกจากนี้ การใช้กลวิธีทางภาษาดังกล่าวยังช่วยนำเสนอทัศนคติ

หรือความคิดเห็นที่ผู้เสนอข่าวมีต่อสารนั้น ๆ (Goatly, 1993; Reah, 1998; Lakoff & Johnson, 2003)

จากผลการวิจัยพบว่า “แบบเปรียบเทียบ” ที่ผู้เสนอข่าวมักเลือกใช้ในปริจเฉทข่าว ได้แก่ “แบบเปรียบเทียบ” ที่เกี่ยวข้องกับ “การรบหรือการทำสงคราม” ผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของธนพล เอกพจน์ และคณะ (2563) ยุทธการ ปัทมโรจน์ (2565) เดสปอตและอนิก (Despot & Anić, 2021) และอาทุฮูรา (Atuhura, 2022) ที่ศึกษา มโนอุปลักษณ์เกี่ยวกับการป้องกันหรือรักษาโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) และพบว่า มโนอุปลักษณ์ที่เกี่ยวกับการป้องกันหรือรักษาโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ได้แก่ [การป้องกันหรือรักษาโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) คือ การรบหรือการทำสงคราม]

ตัวอย่างที่ 10

... จากตัวเลขจำนวนผู้ติดเชื้อที่พุ่งทะยานสูงขึ้น ทำให้หลายประเทศใน เอเชียและอาเซียนที่ยังฉีดยาวัคซีนป้องกันโควิด-19 ให้แก่ประชาชนได้น้อย เปรียบเสมือนขาดแคลน ‘อาวุธดี ๆ’ ในการต่อสู้กับเชื้อโควิด-19 กลายพันธุ์ ซึ่ง ผลการศึกษาจากการสำรวจพบว่ามี วัคซีนไฟเซอร์และโมเดอร์นา มี ประสิทธิภาพป้องกัน **ข้าศึก**โควิด-19 กลายพันธุ์ได้ดีกว่าวัคซีนที่ใช้เทคโนโลยีเชื้อ ตายของบริษัทซิโนแวค และซิโนฟาร์มจากจีนที่ประสิทธิภาพจะน้อยลงเมื่อต้อง ไปสู้กับเชื้อไวรัสโควิด-19 ที่เกิดการกลายพันธุ์ตลอดเวลา ...

(ไทยรัฐ, 8 ก.ค. 2564)

จากตัวอย่างที่ 10 จะเห็นว่า ผู้เสนอข่าวใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับการ ป้องกันและรักษาโรคติดเชื้อ ในปริจเฉทข่าว จากถ้อยคำ “อาวุธดี ๆ” “ต่อสู้” “สู้รบ ประบมมือ” “ข้าศึก” และ “สู้” (ที่พิมพ์ตัวหนา) ซึ่งเป็นแบบเปรียบเทียบที่เกี่ยวข้องกับการรบ หรือการทำสงคราม

1.8 การใช้ถ้อยคำแสดงความสัมพันธ์แบบการถาม-การตอบ

การใช้ถ้อยคำแสดงความสัมพันธ์แบบการถาม-การตอบ ในบทความนี้ หมายถึง การที่ผู้เสนอข้อเลือกใช้ถ้อยคำที่มีความสัมพันธ์ในลักษณะการถาม-การตอบในปริศนาข้อ จากผลการวิจัยพบกลวิธีการใช้ถ้อยคำแสดงความสัมพันธ์แบบการถาม-การตอบ จำนวน 172 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 5.86

การใช้ถ้อยคำแสดงความสัมพันธ์แบบการถาม-การตอบ ช่วยทำให้ผู้อ่านข้อ หลากหลายกลุ่มเข้าใจสารที่ผู้เสนอข้อต้องการสื่อได้โดยง่าย ในรูปแบบถ้อยคำแสดงการถามและตอบที่ผู้เสนอข้อนำเสนอในปริศนา (Reah, 1998)

จากผลการวิจัยสามารถจำแนกการใช้ถ้อยคำแสดงความสัมพันธ์แบบการถาม-การตอบได้ 2 ลักษณะ ดังนี้ 1. การใช้ถ้อยคำแสดงความสัมพันธ์แบบการถาม-การตอบที่คำตอบมาจากผู้เสนอข้อ และ 2. การใช้ถ้อยคำแสดงความสัมพันธ์แบบการถาม-การตอบที่คำตอบมาจากผู้เป็นข้อ

ตัวอย่างที่ 11

...เนื่องจากการระบาดของโรคเพิ่งเกิดขึ้นเพียงไม่กี่ปี นักวิจัยจึงยังไม่สามารถสรุปผลกระทบทางด้านสุขภาพในระยะยาว รวมทั้งยังไม่สามารถบอกอัตราส่วนจำนวนของคนไข้ที่ได้รับผลกระทบ และระยะเวลาที่แน่ชัดได้

อาการป่วยที่พบเป็นอย่างไร ?

อาการระยะยาวที่เกิดขึ้นกับผู้ป่วยโควิด-19 มีทั้งในระดับที่ไม่รุนแรง
อย่างการเสื่อมสมรรถภาพของการรับรู้บางอย่างที่สร้างความรำคาญให้กับการใช้
ชีวิตประจำวัน ซึ่งมักจะเกิดขึ้นประมาณ 4 สัปดาห์ต่อเนื่องหลังจากพบการติดเชื้อ
อย่างเช่น มีอาการอ่อนเพลีย หายใจถี่ เจ็บหน้าอก บกพร่องทางการรับรู้
หรือสมองล้า ปวดตามข้อ ซึ่งเป็นอาการที่พบส่วนใหญ่ แต่ที่น่ากังวลไปกว่านั้น
คือ อาการที่รุนแรงกว่า เช่น การทำหน้าที่ของอวัยวะผิดปกติทั้งหัวใจ ปอด และ
สมอง...

(ข่าวสด, 21 เม.ย. 2564)

จากตัวอย่างที่ 11 จะเห็นว่า ผู้เสนอข่าวใช้ถ้อยคำแสดงความสัมพันธ์แบบ การถาม-การตอบ โดยถ้อยคำแสดงการถามอยู่ในส่วนที่พิมพ์ตัวหนา และถ้อยคำแสดง การตอบที่มีคำตอบมาจากผู้เสนอข่าวอยู่ในส่วนที่ขีดเส้นใต้

1.9 การใช้ทัศนภาวะ

ทัศนภาวะ หรือ modality ในบทความวิจัยนี้ หมายถึง การสื่อภาวะมโนทัศน์ ของผู้ส่งสารที่ใช้ในถ้อยคำเพื่อประเมินความจริง ความคิดเห็น หรือโอกาสในความเป็นไป ได้ของสิ่งที่เกิดขึ้น (Harden, 2009, อ้างถึงใน ชนกพร พัวพัฒนกุล, 2556) และส่วนใหญ่ มักปรากฏอยู่ในรูปคำช่วยหน้ากริยา จากผลการวิจัยพบกลวิธีการใช้ทัศนภาวะจำนวน 170 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 5.79

การใช้ถ้อยคำที่สื่อทัศนคติ ความคิดเห็น หรืออารมณ์ความรู้สึกต่างจากการใช้ ทัศนภาวะตรงที่กลวิธีแรก ผู้เสนอข่าวเลือกใช้ถ้อยคำที่สื่อทัศนคติ ความคิดเห็น หรือ อารมณ์ความรู้สึกของผู้เสนอข่าวหรือผู้เป็นข่าวทั้งในเชิงบวกและเชิงลบในบริจเฉท ขณะทีกลวิธีหลังผู้เสนอข่าวใช้ถ้อยคำเพื่อประเมินความจริง ความคิดเห็น หรือโอกาส ความเป็นไปได้ของสิ่งที่เกิดขึ้น แต่ไม่ได้มุ่งนำเสนอภาพที่เป็นบวกหรือลบของผู้เสนอข่าว หรือผู้เป็นข่าวที่มีต่อสารเหมือนเช่นกลวิธีแรก

นอกจากการใช้ทัศนภาวะจะช่วยสร้างความน่าเชื่อถือให้สารของข่าวที่นำเสนอ เช่นเดียวกับการเรียกร้องและดึงดูดความสนใจจากผู้อ่านข่าวหลากหลายกลุ่มให้กระทำ หรือไม่กระทำตามที่ผู้เสนอข่าวต้องการสื่อแล้ว (Bettinghaus, 1968; Larson, 1986; Reah, 1998) การใช้ทัศนภาวะยังทำให้เห็นความคิดหรือมุมมองที่ผู้เสนอข่าวหรือผู้เป็น ข่าวมีต่อสารนั้น

จากผลการวิจัยสามารถจำแนกการใช้ทัศนภาวะได้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ 1. การใช้ทัศนภาวะของผู้เสนอข่าว และ 2. การใช้ทัศนภาวะของผู้เป็นข่าว ในแต่ละลักษณะ อาจปรากฏทั้งทัศนภาวะแสดงความมั่นใจ ทัศนภาวะแสดงความคิดเห็น และทัศนภาวะ แสดงการคาดคะเน

ตัวอย่างที่ 12

...ทั้งนี้**ควรจะ**ใช้วิธีการเปิดประเทศเปิดเศรษฐกิจมากลบปัญหาปริมาณวัคซีนที่ลุล่วงล้นเอง! รวม ๆ แล้วจึงน่าจะคิดว่าการพลิกนโยบายครั้งนี้**น่าจะ**มาจากแรงกดดัน 2 ประการ คือ เศรษฐกิจที่มีแต่ทรุดหนัก ประชาชนไม่สามารถมีรายได้ นับวันมีแต่หนี้สินเพิ่มพูน อีกประการ คือ วัคซีนที่ยังคงลุล่วงล้นต่อไปอีกยาวนาน ! ดังนั้นก็พลิกแผนเสียเลย หันมา เปิดประเทศ โหมเศรษฐกิจการท่องเที่ยวไปเลย...

(เดลินิวส์, 18 มิ.ย. 2564)

จากตัวอย่างที่ 12 จะเห็นว่า ผู้เสนอข่าวใช้ทัศนภาวะแสดงความคิดเห็นของผู้เสนอข่าวในคำ “ควรจะ” และ “น่าจะ” (ที่พิมพ์ตัวหนา)

1.10 การใช้สแลง

ในบทความวิจัยนี้ ผู้วิจัยนิยาม “สแลง” (slang) ตามศิริพร ภักดีผาสุข (2547) ว่าหมายถึง ถ้อยคำหรือสำนวนที่เข้าใจกันเฉพาะกลุ่มหรือชั่วระยะเวลาหนึ่ง จากผลการวิจัยพบกลวิธีการใช้สแลงจำนวน 150 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 5.11

การใช้กลวิธีดังกล่าวแสดงให้เห็นทัศนคติหรือความคิดเห็นที่ผู้เสนอข่าวมีต่อสารนั้นๆ จากสแลงที่เลือกใช้ในปริจเฉทข่าว (Reah, 1998; สิทธิธรรม อ่องวุฒิวัฒน์, 2560, 2564, 2565)

ตัวอย่างที่ 13

WHO ยืนยัน “โอไมครอน” ไวรัสร้ายสายพันธุ์มฤตยูหลบ ภูมิคุ้มกัน-แพร่เชื้อง่าย สธ. **งานเข้าไม่พ้น**รอวัคซีนสู้ ได้หรือไม่ เพียงแต่ฉีดเหมือนสร้างกำแพงป้องกันดีกว่าไม่ฉีด แจงชุดตรวจ RT-PCR บ้างๆสามารถจับไวรัสได้ ต่างจาก ATK ตรวจไม่เจอ สิ่งทุกจังหวัดเฝ้าระวังสูงสุด-จับตาใกล้ชิด ศบค. ปลื้ม

ยอดตายต่ำสุด ตั้งแต่วันที่ 1 พ.ย. เหลือแค่ 30 ศพ ป่วย 5,854 ราย ยอดฉีดวัคซีนทั่วประเทศ 92 ล้านโดส ...

(คมชัดลึก, 29 พ.ย. 2564)

จากตัวอย่างที่ 13 จะเห็นว่า ผู้เสนอข่าวใช้สแลงคำว่า “งานเช้า” (ที่พิมพ์ตัวหนา) หมายถึง “การมีภาระหรือเรื่องเดือดร้อนเข้ามา” คำว่า “ฟันธง” หมายถึง “ยืนยัน” (ที่ขีดเส้นใต้) และคำว่า “ปังๆ” (ที่พิมพ์ตัวเอน) หมายถึง “ยอดเยี่ยม”

1.11 การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์

การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ (rhetorical question) ในบทความวิจัยนี้ หมายถึง การที่ผู้เสนอข่าวเลือกใช้ถ้อยคำแสดงการถามที่ไม่ได้มุ่งหาคำตอบจากผู้อ่านข่าว แต่ต้องการให้ผู้อ่านข่าวมีความคิดคล้อยตามตามที่ผู้เสนอข่าวต้องการสื่อในปริศนาข่าว จากผลการวิจัยพบกลวิธีการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์จำนวน 143 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 4.87

การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์นอกจากจะช่วยเรียกร้องและดึงดูดความสนใจจากผู้อ่านข่าวหลากหลายกลุ่มแล้ว กลวิธีดังกล่าวยังโน้มน้าวให้ผู้อ่านข่าวกระทำหรือไม่กระทำตามสารที่ผู้เสนอข่าวต้องการสื่อ (Bettinghaus, 1968; Larson, 1986; Reah, 1998; สุวรรณ เกรียงไกรเพ็ชร, 2517; ยากา ลิวเจริญชัย, 2548; โศรยา วิมลสถิตพงษ์, 2549; วิภาดา รัตนดิลก ณ ภูเก็ต, 2564) รวมถึงการใช้คำถามวาทศิลป์ยังสะท้อนให้เห็นทัศนคติหรือความรู้สึกนึกคิดของผู้ส่งสารที่มีต่อสารนั้นด้วย

ตัวอย่างที่ 14

ท่ามกลางวิกฤตการณ์โรคระบาดจากเชื้อไวรัสโควิด-19 ที่แพร่กระจายไปทั่วโลก และยากที่จะคาดเดาว่าเส้นสุดลงเมื่อใด นวัตกรรมและเทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการบรรเทาผลกระทบของสถานการณ์ ไม่เพียงแต่อำนวยความสะดวกให้กับชีวิตประจำวันของผู้คน แต่ยังรวมถึงบทบาทสำคัญใน

ฐานะเครื่องมือที่ช่วยสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านการแพทย์และสาธารณสุขได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การคิดค้นและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการทำงานของบุคลากรทางการแพทย์นั้นนับว่ามีความจำเป็นอย่างมากในการป้องกันและลดความเสี่ยงให้กับบุคลากรด้านหน้าที่ต้องรับมือกับสถานการณ์โรคระบาดอย่างเร่งด่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเวชภัณฑ์และอุปกรณ์สนับสนุนเป็นที่ต้องการของนานาประเทศ ทำให้เกิดความขาดแคลน ส่งผลให้ราคาพุ่งสูงขึ้นตามไปด้วย แล้วท่านจะไม่ช่วยแก้ปัญหาหนี้เสียหรือ...

(ข่าวสด, 19 ต.ค. 2564)

จากตัวอย่างที่ 14 จะเห็นว่า ผู้เสนอข่าวใช้คำถามเชิงวาทศิลป์หรือคำถามที่ไม่ได้ต้องการคำตอบในถ้อยคำที่พิมพ์ตัวหนา

1.12 การใช้ถ้อยคำที่ตีตราเครื่องหมายแฮชแท็ก (#)

การใช้ถ้อยคำที่ตีตราเครื่องหมายแฮชแท็ก (#) ในบทความวิจัยนี้ หมายถึง การที่ผู้เสนอข่าวใช้ถ้อยคำที่ปรากฏเครื่องหมายแฮชแท็ก (#) หน้าถ้อยคำในปริจเฉท ผลการวิจัยพบกลวิธีการใช้ถ้อยคำที่ตีตราเครื่องหมายแฮชแท็ก (#) จำนวน 100 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 3.44

การใช้ถ้อยคำที่ตีตราเครื่องหมายแฮชแท็ก (#) นอกจากจะช่วยเน้นย้ำในการเรียกร้องและดึงดูดความสนใจจากผู้อ่านข่าวหลากหลายกลุ่มแล้ว กลวิธีดังกล่าวยังแสดงให้เห็นถึงทัศนคติหรือความคิดเห็นที่ผู้เสนอข่าวมีต่อสารนั้นด้วยถ้อยคำที่ตีตราเครื่องหมายแฮชแท็ก (#) ในปริจเฉทข่าว (สิทธิธรรม อ่องวุฒิวัฒน์, 2564, 2565)

ตัวอย่างที่ 15

...#รัฐบาลโควิด พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา ประกาศจะไม่รับเงินเดือน 3 เดือน เพื่อนำเงินส่วนนี้มาช่วยในการแก้สถานการณ์ โควิด-19 แต่ก็ยังโดนวิพากษ์วิจารณ์เป็นอย่างมาก

#ไม่ไหวแล้วโควิด อาเล็ก อีรเดช พระเอกดังก็เป็นหนึ่งเสียงที่ออกมาแสดงความคิดเห็นถึงเรื่องนี้ในฐานะคนไทย โดยอาเล็ก ได้ทวีตผ่านทวิตเตอร์ว่า “เราไม่ได้อยากให้คุณสละเงินเดือนอะ..... เราต้องการเห็นการบริหารจัดการที่มั่นคงกว่านี้ สิ่งที่ยากมา มันก็คือ ปชช ต้องช่วยเหลือตัวเอง ช่วยเหลือกันเองอีกแล้วหรือ”...

(ไทยรัฐ, 9 ก.ค. 2564)

จากตัวอย่างที่ 15 จะเห็นว่า ผู้เสนอข่าวใช้ถ้อยคำที่ตีความหมายแซทเท็ก (#) ในถ้อยคำว่า “#รัฐบาลโควิด” (ที่พิมพ์ตัวหนา) และ “#ไม่ไหวแล้วโควิด” (ที่ขีดเส้นใต้ในปริศนาท้าว

1.13 การใช้นามนัย

นามนัย หรือ “metonymy” ในบทความวิจัยนี้ ผู้วิจัยนิยามตามเลคอฟฟ์และจอห์นสัน (Lakoff & Johnson, 2003) และศิริพร ภักดีผาสุข (2547) ว่าหมายถึง การที่ผู้ส่งสารใช้สิ่งหนึ่งเพื่ออ้างถึงสิ่งอื่นที่เกี่ยวข้องกัน จากผลการวิจัยพบกลวิธีการใช้นามนัยจำนวน 23 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.78

นอกจากการใช้นามนัยจะช่วยให้ผู้อ่านข่าวหลากหลายกลุ่มเข้าใจสารตามที่ผู้เสนอข่าวต้องการสื่อแล้ว การใช้กลวิธีทางภาษาดังกล่าวยังชี้ให้เห็นทัศนคติหรือความคิดเห็นที่ผู้เสนอข่าวหรือผู้เป็นข่าวมีต่อสารนั้น ๆ จากนามนัยที่เลือกใช้ (Reah, 1998; Lakoff & Johnson, 2003 ; ศิริพร ภักดีผาสุข, 2547) รวมถึงช่วยทำให้การนำเสนอสารของผู้เสนอข่าวมีความกระชับเนื่องจากใช้ถ้อยคำน้อยแต่สื่อความได้มาก

ตัวอย่างที่ 16

...ท่ามกลางสถานการณ์ COVID-19 ที่แพร่ระบาดไปยังทั่วโลกรวมถึงประเทศไทย ในวงการเสื้อกาวน์คงจะนึกถึงใครไปไม่ได้นอกจาก ผศ.นพ.กำธร มาลาธรรม รองผู้อำนวยการโรงพยาบาลรามาธิบดี คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล จอมทัพแห่งอัศวินเสื้อกาวน์ที่ออกมา แสดงทักษะและให้ความเห็นเรื่องราวการทำงานและแง่มุมต่าง ๆ ชวนให้คิดและ น่าติดตาม...

(เดลินิวส์, 23 กันยายน 2564)

จากตัวอย่างที่ 16 จะเห็นว่า ผู้เสนอข่าวใช้นามนัยในคำว่า “เสื้อกาวน์” ใน ถ้อยคำที่พิมพ์ตัวหนา ซึ่งหมายถึง “แพทย์” และใช้ถ้อยคำอุปสรรคร่วมกับนามนัยใน ถ้อยคำ “อัศวินเสื้อกาวน์” กล่าวคือ คำว่า “อัศวิน” (ที่ขีดเส้นใต้) เป็นอุปสรรคที่ใช้แบบ เปรียบ “อัศวิน” กับสิ่งที่ถูกเปรียบ คือ “แพทย์” และใช้นามนัย “เสื้อกาวน์” (ที่พิมพ์ ตัวหนา) ซึ่งหมายถึง “แพทย์” ในปริจเฉทข่าว

อย่างไรก็ตาม จากผลการวิจัยพบว่าผู้เสนอข่าวอาจใช้กลวิธีทางภาษามากกว่า 1 กลวิธีปรากฏร่วมกันในปริจเฉทข่าวเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ระลอกที่ 3 จากเว็บไซต์หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย เช่น

ตัวอย่างที่ 17

สำนักข่าวต่างประเทศรายงานจากกรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศสเมื่อ วันที่ 20 ต.ค. ว่า ‘วัลเนวา’ ซึ่งเป็นหนึ่งในบริษัทด้านเทคโนโลยีชีวภาพของ ฝรั่งเศสเผยแพร่รายงานเกี่ยวกับผลการทดสอบประสิทธิภาพทางคลินิกระยะที่ สามของวัคซีน “วีแอลเอ 2001” พัฒนาร่วมกับบริษัทไดนาแวกซ์ของสหรัฐ โดยใช้เทคโนโลยีเชื้อตายเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันจากโรคโควิด-19 ให้แก่นุชนุชย์โดย

ใช้อาสาสมัคร 4,012 คน อายุตั้งแต่ 18 ปี เข้าร่วมการทดสอบในสถานที่ 26 แห่งทั่วสหราชอาณาจักร

ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างอายุไม่น้อยกว่า 30 ปี จำนวน 1,040 คน จะได้รับวัคซีนของวัลเนวา 2 เข็ม ฉีดห่างกัน 28 วัน ส่วนที่เหลือซึ่งเป็นผู้มีอายุตั้งแต่ 30 ปี เข้ารับการฉีดวัคซีนแบบสุ่มในอัตรา 2 ต่อ 1 โดยรับวัคซีนของวัลเนวาทั้งสองเข็ม หรือรับวัคซีนทั้งสองเข็มของแอสตราเซนeca/ออกซฟอร์ด ซึ่งใช้เทคโนโลยีไวรัส เวกเตอร์

ผลปรากฏว่า จากอาสาสมัครอายุ 30 ปีขึ้นไป จำนวน 990 คน ซึ่งได้รับวัคซีนของวัลเนวาทั้งสองเข็ม มีค่าเฉลี่ยภูมิคุ้มกันชนิดสลายไวรัส (neutralizing antibody) สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่รับวัคซีนของแอสตราเซนeca/ออกซฟอร์ดทั้งสองเข็มประมาณ 40%...

(ข่าวสด, 20 ต.ค. 2564)

จากตัวอย่างที่ 17 จะเห็นว่า ผู้เสนอข่าวใช้กลวิธีทางภาษาจำนวน 3 กลวิธี ปรากฏร่วมกัน ได้แก่ การยกถ้อยคำของผู้เป็นข่าว (ในส่วนของพิมพ์ตัวหนา) การอ้างหรือกล่าวถึง (ในส่วนของขีดเส้นใต้) และการใช้คำภาษาอังกฤษ (ในส่วนของพิมพ์ตัวเอน)

เมื่อพิจารณาหน้าที่ในการสื่อสารของกลวิธีทางภาษาทั้ง 13 กลวิธีที่ผู้เสนอข่าวใช้ในปริจเฉทข่าวเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ระลอกที่ 3 จากเว็บไซต์หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย (ในหัวข้อผลการวิจัยที่ 1) สามารถแสดงได้เป็นตารางดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงหน้าที่ในการสื่อสารของกลวิธีทางภาษาที่ผู้เสนอข่าวใช้ในปริจเฉทข่าว
เกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ระลอกที่ 3 จาก
เว็บไซต์หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย

หน้าที่ในการสื่อสาร กลวิธีทางภาษาที่ ผู้เสนอข่าวใช้ในปริจเฉท	1. เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้สารของข่าวที่นำเสนอ	2. เพื่อเรียกร้องและดึงดูดให้ผู้อ่านข่าวสนใจสารของข่าวที่นำเสนอ	3. เพื่อทำให้ผู้อ่านข่าวที่มาจากหลากหลายกลุ่มเข้าใจสารของข่าวที่นำเสนอ	4. เพื่อโน้มน้าวให้ผู้อ่านข่าวกระทำการหรือไม่กระทำการของข่าวที่นำเสนอ	5. เพื่อแสดงทัศนคติหรือความคิดเห็นหรืออารมณ์ความรู้สึกของผู้เสนอข่าวหรือผู้เป็นข่าวที่มีต่อสารของข่าวที่นำเสนอ	6. เพื่อสร้างสารของข่าวให้เห็นอย่างเป็นรูปธรรม	7. เพื่อทำให้การนำเสนอสารของข่าวมีความกระชับ
1. การอ้างหรือกล่าวถึง	✓	✓	-	-	-	-	-
2. การยกถ้อยคำของผู้เป็นข่าว	✓	✓	-	✓	-	-	-
3. การแสดงรายละเอียด	✓	-	✓	✓	-	✓	-
4. การใช้ภาษาระดับไม่เป็นทางการ	-	-	✓	-	-	-	-
5. การใช้คำภาษาอังกฤษ	✓	-	-	-	-	✓	-
6. การใช้ถ้อยคำที่สื่อทัศนคติ ความคิดเห็น หรืออารมณ์ความรู้สึก	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-
7. การใช้อุปลักษณ์	-	-	✓	✓	✓	✓	✓
8. การใช้ถ้อยคำแสดงความสัมพันธ์แบบการถาม-การตอบ	-	-	✓	-	-	-	-
9. การใช้ทัศนภาวะ	✓	-	✓	✓	✓	-	-
10. การใช้สแลง	-	-	-	-	✓	-	-
11. การใช้คำถามเชิงวาทีศิลป์	-	✓	-	✓	✓	-	-
12. การใช้ถ้อยคำที่ติดเครื่องหมายแฮชแท็ก (#)	-	✓	-	-	✓	-	-
13. การใช้ชามนัย	-	-	✓	-	✓	✓	✓

จากที่กล่าวมาข้างต้น ในผลการวิจัยสามารถแสดงถึงความถี่ของกลวิธีทางภาษาที่ผู้เสนอข่าวใช้ในปริจเฉทข่าวเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ระลอกที่ 3 จากเว็บไซต์หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยได้ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 แสดงความถี่ของกลวิธีทางภาษาที่ผู้เสนอข่าวใช้ในปริจเฉทข่าวเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ระลอกที่ 3 จากเว็บไซต์หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย

กลวิธีทางภาษาที่ผู้เสนอข่าวใช้ในปริจเฉทข่าว	ครั้ง	ร้อยละ
1. การอ้างหรือกล่าวถึง	459	15.64
2. การยกถ้อยคำของผู้เป็นข่าว	403	13.74
3. การแสดงรายละเอียด	361	12.30
4. การใช้ภาษาระดับไม่เป็นทางการ	287	9.78
5. การใช้คำภาษาอังกฤษ	252	8.59
6. การใช้ถ้อยคำที่สื่อทัศนคติ ความคิดเห็น หรืออารมณ์ความรู้สึก	214	7.29
7. การใช้อุปสรรค	200	6.81
8. การใช้ถ้อยคำแสดงความสัมพันธ์แบบการถาม-การตอบ	172	5.86
9. การใช้ทัศนภาวะ	170	5.79
10. การใช้สแลง	150	5.11
11. การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์	143	4.87
12. การใช้ถ้อยคำที่ติดเครื่องหมายแฮชแท็ก (#)	100	3.44
13. การใช้นามนัย	23	0.78
รวม	2,934	100.00

เมื่อพิจารณาความถี่ของกลวิธีทางภาษาทั้ง 13 กลวิธีที่ผู้เสนอข่าวใช้ในปริจเฉทข่าวเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ระลอกที่ 3 จากเว็บไซต์หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยตามเกณฑ์หน้าที่ในการสื่อสาร สามารถจำแนกเป็น 7 กลวิธี เรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อยได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 แสดงความถี่ของกลวิธีทางภาษาจำแนกตามหน้าที่ในการสื่อสาร
ที่ผู้เสนอข่าวใช้ในปริจเฉทข่าวเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
(โควิด-19) ระลอกที่ 3 จากเว็บไซต์หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย

กลวิธีทางภาษาจำแนกตามหน้าที่ในการสื่อสารที่ผู้เสนอข่าวใช้ในปริจเฉท	ครั้ง	ร้อยละ
1. กลวิธีทางภาษาที่ใช้เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้สารของข่าวที่นำเสนอ	955	20.34
2. กลวิธีทางภาษาที่ใช้เพื่อเรียกร้องและดึงดูดให้ผู้อ่านข่าวสนใจสารของข่าวที่นำเสนอ	881	18.76
3. กลวิธีทางภาษาที่ใช้เพื่อทำให้ผู้อ่านข่าวจากหลากหลายกลุ่มเข้าใจสารของข่าวที่นำเสนอ	858	18.27
4. กลวิธีทางภาษาที่ใช้เพื่อโน้มน้าวให้ผู้อ่านข่าวกระทำหรือไม่กระทำตามสารของข่าวที่นำเสนอ	759	16.16
5. กลวิธีทางภาษาที่ใช้เพื่อแสดงทัศนคติหรือความคิดเห็นหรืออารมณ์ความรู้สึกของผู้เสนอข่าวหรือผู้เป็นข่าวที่มีต่อสารของข่าวที่นำเสนอ	530	11.29
6. กลวิธีทางภาษาที่ใช้เพื่อสร้างสารของข่าวให้เห็นอย่างเป็นรูปธรรม	473	10.07
7. กลวิธีทางภาษาที่ใช้เพื่อทำให้การนำเสนอสารของข่าวมีความกระชับ	240	5.11
รวม	4,696	100.00

จากผลการวิจัยข้างต้นอาจกล่าวได้ว่า ผู้เสนอข่าวมักเลือกใช้กลวิธีทางภาษาที่สร้างความน่าเชื่อถือให้ผู้อ่านข่าวที่มาจากหลากหลายกลุ่มเข้าใจสารที่นำเสนอ รวมถึงโน้มน้าวให้กระทำหรือไม่กระทำตามสารนั้น และขณะเดียวกันกลวิธีทางภาษาดังกล่าวยังสามารถเรียกร้องและดึงดูดให้ผู้อ่านข่าวสนใจสารของปริจเฉทข่าวเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ระลอกที่ 3 จากเว็บไซต์หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย เช่น การอ้างหรือกล่าวถึง การยกถ้อยคำของผู้เป็นข่าว การแสดงรายละเอียด การใช้ภาษาระดับไม่เป็นทางการ การใช้คำภาษาอังกฤษ การใช้อุปลักษณ์ การใช้ถ้อยคำที่สื่อทัศนคติ ความคิดเห็น หรืออารมณ์ความรู้สึก การใช้ทัศนภาวะ การใช้สแลง ฯลฯ

2. ลักษณะเด่นด้านกลวิธีทางภาษาที่ผู้เสนอข่าวใช้ในปริจเฉทข่าวเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ระลอกที่ 3 จากเว็บไซต์หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย

จากผลการวิจัยในส่วนความถี่ของกลวิธีทางภาษาที่ใช้ในปริจเฉทข่าว (ตารางที่ 2-3) พบว่ากลวิธีทางภาษาส่วนใหญ่ที่ผู้เสนอข่าวใช้ในปริจเฉทข่าวนอกจากจะสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่สารที่สื่อแล้ว (ร้อยละ 20.34) กลวิธีทางภาษาดังกล่าวยังช่วยโน้มน้าวให้กลุ่มผู้อ่านที่มาจากหลากหลายกลุ่มเข้าใจสาร (ร้อยละ 18.27) และกระทำหรือไม่กระทำตามที่นำเสนอ (ร้อยละ 16.16) อีกทั้งช่วยเรียกกรองและดึงดูดความสนใจ (ร้อยละ 18.76) ในทางหนึ่งด้วย

ทั้งนี้อาจสันนิษฐานได้ว่าเนื่องจากโรคติดเชื้อฯ เป็นมหันตภัยร้ายแรงใหม่ที่เกิดขึ้นได้กับทุกบุคคล และเป็นโรคที่จำเป็นต้องสร้างความเข้าใจทั่วไปในวงกว้าง ด้วยเหตุนี้ ผู้เสนอข่าวจึงต้องเลือกใช้กลวิธีทางภาษาแบบโน้มน้าวให้บุคคลหลากหลายกลุ่มเข้าใจและเห็นภาพอย่างเป็นรูปธรรม

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. สรุปผลการวิจัย

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการศึกษากลวิธีทางภาษาที่ผู้เสนอข่าวใช้ในปริจเฉทข่าวเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ระลอกที่ 3 จากเว็บไซต์หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย โดยมีขอบเขตของการเก็บข้อมูลจากเว็บไซต์หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยที่ออนไลน์ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2564 จำนวน 4 เว็บไซต์ ได้แก่ ไทยรัฐ เดลินิวส์ ข่าวสด และคมชัดลึก

ผลการวิจัยพบว่า ผู้เสนอข่าวเลือกใช้กลวิธีทางภาษาในปริจเฉทข่าวเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ระลอกที่ 3 จากเว็บไซต์หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยจำนวน 13 กลวิธี และเมื่อพิจารณาถึงกลวิธีทางภาษาทั้ง

13 กลวิธีตามเกณฑ์หน้าที่ในการสื่อสาร สามารถจำแนกกลวิธีทางภาษาได้จำนวนทั้งสิ้น 7 กลวิธี เรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1. กลวิธีทางภาษาที่ใช้เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้สารของข่าวที่นำเสนอ 2. กลวิธีทางภาษาที่ใช้เพื่อเรียกร้องและดึงดูดให้ผู้อ่านข่าวสนใจสารของข่าวที่นำเสนอ 3. กลวิธีทางภาษาที่ใช้เพื่อทำให้ผู้อ่านข่าวจากหลากหลายกลุ่มเข้าใจสารของข่าวที่นำเสนอ 4. กลวิธีทางภาษาที่ใช้เพื่อโน้มน้าวให้ผู้อ่านข่าวกระทำหรือไม่กระทำตามสารของข่าวที่นำเสนอ 5. กลวิธีทางภาษาที่ใช้เพื่อแสดงทัศนคติหรือความคิดเห็นหรืออารมณ์ความรู้สึกของผู้เสนอข่าวหรือผู้เป็นข่าวที่มีต่อสารของข่าวที่นำเสนอ 6. กลวิธีทางภาษาที่ใช้เพื่อสร้างสารของข่าวให้เห็นอย่างเป็นรูปธรรม และ 7. กลวิธีทางภาษาที่ใช้เพื่อทำให้การนำเสนอสารของข่าวมีความกระชับ

ผลการวิจัยข้างต้นแสดงให้เห็นลักษณะเด่นด้านกลวิธีทางภาษาที่ผู้เสนอข่าวใช้ในปริจเฉทข่าวเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ระลอกที่ 3 จากเว็บไซต์หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยว่า นอกจากกลวิธีทางภาษาจะสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่สารที่สื่อแล้ว กลวิธีทางภาษาดังกล่าวยังช่วยโน้มน้าวและเรียกร้องความสนใจให้ผู้อ่านที่มาจากหลากหลายกลุ่มเข้าใจสารและกระทำหรือไม่กระทำตามที่สารนำเสนอ ทั้งนี้เนื่องจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) เป็นมหันตภัยร้ายแรงใหม่ที่สามารถเกิดขึ้นได้กับทุกบุคคล และเป็นโรคที่จำเป็นต้องสร้างความเข้าใจให้บุคคลทั่วไปเห็นภาพอย่างเป็นรูปธรรม

2. อภิปรายผลการวิจัย

1) แม้ว่าการวิจัยนี้กับงานวิจัยของสรศักดิ์ เชี่ยวชาญ (2564) จะใช้แนวคิดและกำหนดขอบเขตของข้อมูลการศึกษาวิเคราะห์แตกต่างกัน กล่าวคือ สรศักดิ์ใช้แนวคิดศิลปะการใช้ภาษา (Language use) ศึกษาข้อมูลการนำเสนอข่าวการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ก่อนระลอกที่ 3 จากเว็บไซต์หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย ขณะที่งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาข้อมูลการนำเสนอข่าวการแพร่ระบาดระลอกที่ 3 จากเว็บไซต์ข่าวโดยใช้แนวคิดจันปฏิบัติศาสตร์ (Pragmatics) เรื่องกลวิธีทางภาษา

(linguistic strategy) และเมื่อพิจารณาผลการวิจัยพบว่าบางส่วนมีความสอดคล้องกัน ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของสรศักดิ์ที่ชี้ว่า ลักษณะทางภาษาที่ผู้เสนอข่าวเลือกใช้มักช่วย เรียกร้องและดึงดูดความสนใจจากผู้อ่าน ขณะที่งานวิจัยนี้พบว่านอกจากกลวิธีทางภาษา

แบบช่วยสร้างความน่าเชื่อถือและเรียกร้องความสนใจจากผู้อ่านข่าวแล้ว ผู้เสนอข่าวยัง เลือกใช้กลวิธีทางภาษาที่ช่วยโน้มน้าวให้ผู้อ่านข่าวที่มาจากหลากหลายกลุ่มเข้าใจสาร และกระทำหรือไม่กระทำตามที่นำเสนอ

2) จากผลการวิจัยจะเห็นว่าองค์ประกอบของเนื้อหาการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ระลอกที่ 3 จากเว็บไซต์หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยส่วนใหญ่มักปรากฏข้อเท็จจริงร่วมกับความคิดเห็นมากกว่าปรากฏข้อเท็จจริงร่วมกัน ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่าอาจเนื่องมาจากเนื้อหาของข่าวที่นำเสนอเป็นการกล่าวถึงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ซึ่งเป็นอันตรายร้ายแรงที่เกิดขึ้นใหม่ และคนส่วนใหญ่ยังไม่มีผู้ใดเข้าใจปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเท่าใดนัก ด้วยเหตุนี้ การนำเสนอข่าวด้วยข้อเท็จจริงที่มีความคิดเห็นของผู้เสนอข่าวร่วมกันนอกจากจะช่วยดึงดูดความสนใจจากผู้อ่านข่าวแล้ว การนำเสนอเนื้อหาด้วยวิธีการดังกล่าวยังสามารถโน้มน้าวให้ผู้อ่านเชื่อและกระทำหรือไม่กระทำตามสารที่สื่ออีกทางหนึ่งเช่นกัน

อนึ่ง จากผลการวิจัยยังพบว่า ในการนำเสนอเนื้อหาของข่าวแม้ผู้เสนอข่าวจะเลือกใช้การนำเสนอความคิดเห็นของตนมากกว่าข้อเท็จจริงของข่าวเพียงอย่างเดียว แต่ก็ก็นำเสนอข้อเท็จจริงปรากฏร่วมกับความคิดเห็นด้วยเสมอ สอดคล้องกับที่สุกัญญาสุดบรรทัด (2537) ชี้ให้เห็นว่า บุคคลที่นำเสนอข่าวในเว็บไซต์ซึ่งถือเป็นสื่อมวลชนประเภทหนึ่งยังต้องคำนึงถึงหลักจรรยาบรรณของนักหนังสือพิมพ์ในการเสนอข้อเท็จจริงหรือความเห็นนั้น ผู้เขียนข่าวหรือบทความจะต้องรักษาความถูกต้อง ไม่บิดเบือน ปิดบังหรือชักข้อเท็จจริงบางประการไว้ ข่าวหรือบทความจะต้องไม่เลือกนำเสนอแต่ข้อมูลที่จะสนับสนุนความคิดเห็นของผู้เขียนข่าวหรือบทความเท่านั้น

3) หากพิจารณาองค์ประกอบในการสื่อสาร จะพบว่าองค์ประกอบในการสื่อสารมีความสัมพันธ์กับกลวิธีทางภาษาที่ใช้ในปริจเฉท ดังจะเห็นได้จากปริจเฉทข่าว ว่าเป็นปริจเฉทสื่อสารสาธารณะที่มีผู้ร่วมเหตุการณ์การสื่อสารมาจากผู้อ่านหลากหลายกลุ่ม ด้วยเหตุนี้ ผู้เสนอข่าวจึงจำเป็นต้องเลือกใช้กลวิธีทางภาษาที่ทำให้ผู้อ่านข่าวที่มาจากหลากหลายกลุ่มสามารถเข้าใจและเห็นภาพสารของข่าวอย่างเป็นรูปธรรม ฯลฯ หรือการที่เว็บไซต์หนังสือพิมพ์รายวันที่ใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาเป็นปริจเฉทการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์จึงส่งผลให้มีการใช้กลวิธีทางภาษาบางกลวิธีที่ไม่ปรากฏในปริจเฉทประเภทอื่น เช่น การใช้ถ้อยคำที่ติดเครื่องหมายแฮชแท็ก (#) ฯลฯ ในการนำเสนอข่าว

เช่นเดียวกับจุดมุ่งหมายของสื่อประเภทหนังสือพิมพ์ที่ทำให้ผู้เสนอข่าวจำเป็นต้องเลือกใช้กลวิธีทางภาษาที่สัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายและประเภทของสื่อ กล่าวคือ ผู้เสนอข่าวมักเลือกใช้กลวิธีทางภาษาที่ใช้เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ และขณะเดียวกัน กลวิธีทางภาษาดังกล่าวก็จำเป็นต้องใช้เรียกร้องและดึงดูดให้ผู้อ่านข่าวสนใจสารของข่าวที่นำเสนอ ฯลฯ

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. (2564). *บทสรุปของโควิด-19 ระลอกที่ 3*. สืบค้นเมื่อ วันที่ 31 ธันวาคม 2564 จาก <http://www.thaincd.com/document/file/download/knowledge/COVID19.65.pdf>
- กาญจนา แก้วเทพ. (2541). *สื่อสารมวลชน : ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- กาญจนา นาคสกุล. (2525). *การใช้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: เคล็ดไทย.
- ชนกพร พัวพัฒนกุล. (2556). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอุดมการณ์ในวาทกรรมการพยากรณ์ดวงชะตา: การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์* (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาภาษาไทย). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ขวลิต ปัญญาลักษณ์. (2526). *การใช้ภาษาในหนังสือพิมพ์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชัชวดี ศรีลัมพ์. (2563). *ภาษากับความหมาย*. กรุงเทพฯ: คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ณัฐพร พานโพธิ์ทอง. (2542). *หน้าที่ของอุปลักษณ์จากมุมมองของผู้พูดภาษาไทย*. *วารสารภาษาและวรรณคดีไทย*, 16(1), 259-268.
- ณัฐพร พานโพธิ์ทอง. (2555). *เอกสารคำสอนวิชาการวิเคราะห์ภาษาไทยตามแนววิจณปฏิบัติศาสตร์*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐพร พานโพธิ์ทอง. (2556). *วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ตามแนวภาษาศาสตร์: แนวคิดและการนำมาศึกษาวาทกรรมในภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดรุณี หิรัญรักษ์. (2543). *การจัดการธุรกิจหนังสือพิมพ์*. กรุงเทพฯ: เอกพิมพ์ไทย.

- ธนพล เอกพจน์, วิรัช วงศ์ภินันท์วัฒนา, และปานปั่น ปลั่งเจริญศรี. (2563). [ไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 คือ คัดรู้] : การศึกษาอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์ของคนไทยตามแนวภาษาศาสตร์ปริชาน. *วารสารภาษา ศาสนา และวัฒนธรรม*, 9(1), 1–37. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/gshskku/article/view/241441>
- ธรรมวัฒน์ พัฒนาสุทธินันท์ และวิภาดา รัตนดิลก ณ ภูเก็ต. (2564). วัจนกรรมในการแถลงข่าวของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.). *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร*, 41(3), 91-104. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/sujthai/article/view/249930/170560>
- จิตา โมสิกรัตน์. (2556). *การพูดและเขียนในการสื่อสาร*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัย-ธรรมมาธิราช.
- ธีรณัฐ โชคสุวรรณิช. (2543). *การวิเคราะห์บทความแสดงความคิดเห็นในหนังสือพิมพ์ไทย พ.ศ. 2540-2542* (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุฏฐบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ธีระยุทธ สุริยะ. (2560). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับภาพตัวแทนโรฮิงจาในสื่อออนไลน์ภาษาไทย: การศึกษาตามแนววาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์* (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุฏฐบัณฑิต, สาขาวิชาภาษาไทย). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- นวลทิพย์ เพิ่มเกษร. (2544). *การใช้ภาษาในหนังสือพิมพ์ไทย*. กรุงเทพฯ: โครงการวิจัยเสริมหลักสูตร คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- นววรรณ พันธุมธา. (2513). *การใช้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: สมาคมสตรีอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย
- บัณฑิต ทิพย์เดช. (2565). กลวิธีทางภาษาในการนำเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในนิตยสารวาไรตี้เพื่อสุขภาพ@Rama. *วารสารไทยศึกษา*, 18(2), 137-160. <http://www.thaistudies.chula.ac.th/2022/12/27/กลวิธีทางภาษาในการนำเสนอ/>

บางกอกบิสนิส. เศรษฐกิจ-ธุรกิจในยุคโควิด -19 ระลอกที่ 3. สืบค้นเมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2564 จาก <https://www.bangkokbiznews.com/category/business/economic>

ประไพพรรณ พิงฉิม. (2564). ตอบอย่างไรเมื่อประชาชนคนไทยเห็นวาระรัฐบาล “การตัดค”: กลวิธีการกู้ภาพลักษณ์ในปรีเฉทการแถลงข่าวของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19). *วารสารภาษาและวรรณคดีไทย*, 38(2), 114-150.

ประชัน วัลลิโก. (2525). *หลักการเขียนข่าว*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ปราณี สุรสิทธิ์. (2554). *ภาษาในสื่อสิ่งพิมพ์*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พนมพร นิธิวุฒิว. (2543). *คำยืมในภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พรทิพย์ พุกผาสุข. (2556). *ลักษณะและการใช้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

พิชัย แก้วบุตร และนพวรรณ เมืองแก้ว. (2564). การศึกษาอุปลักษณะผ่านข้อความอิเล็กทรอนิกส์ในสื่อออนไลน์ของไทยและจีนภายใต้ภาวะวิกฤติโรคระบาดโควิด-19 (COVID-19). *วารสารวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร*, 5(2), 237-272. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/husojournalpnru/article/view/253474/171190>

เพ็ญภา คล้ายสิงห์โต. (2553). *อุดมการณ์ทางเพศสภาพในพาดหัวข่าวอาชญากรรมในหนังสือพิมพ์ไทย : การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท บัณฑิต, สาขาภาษาศาสตร์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

เพียรศิริ วงศ์วิมานนท์. (2530). ปรีเฉทแนวใหม่. *วารสารภาษาและวรรณคดีไทย*, 9(1), 257-263.

เพียรศิริ วงศ์วิมานนท์. (2533). *รายงานผลการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ปรีเฉทภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ยงยุทธ พูเพนียด. (2532). ลักษณะของภาษาที่ใช้ในการบรรยายข่าววิหิงาที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์และนิตยสารกฬภาษาไทย.กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ยาภา ลั่วเจริญชัย. (2548). การศึกษาเชิงปริจเฉทวิเคราะห้แบบทดสอบในนิตยสารไทย (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณทิต, สาขาภาษาไทย). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ยุทธการ ปัทมโรจน์. (2565). อุปลักษณ์เกี่ยวกับสถานการณ์การแพร่ระบาด โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในข่าวการเมืองไทย บนเว็บไซต์ไทยรัฐออนไลน์. วารสารวรรณวิทัศน์, 22(1), 134-175. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/VANNAVIDAS/article/view/253488>
- วิภาดา รัตนดิลก ณ ภูเก็ต (2564) “เราจะผ่านวิกฤตไปด้วยกัน”: การโน้มน้าวใจในปริจเฉทการแถลงข่าวสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19). วารสารวรรณวิทัศน์, 21(1), 62-104. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/VANNAVIDAS/article/view/245731>
- ศิริพร ปัญญาเมธิกุล. (2546). ความต่อเนื่องของปฏิสัมพันธ์ในห้องสนทนาไทย : การส่งผลต่อกันระหว่างการเชื่อมโยงความ การมอบผลัดและความเกี่ยวข้องของเรื่องที่สนทนา (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุษฎีบัณทิต, สาขาภาษาศาสตร์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ศิริพร ปัญญาเมธิกุล. (2558). ภาษาและอินเทอร์เน็ต. กรุงเทพฯ: พรินท์ คอร์เนอร์.
- ศิริพร ภักดีผาสุข. (2547). เอกสารประกอบการสอนวิชาภาษากับวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพฯ: ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไศรยา วิมลสถิตพงษ์. (2549). กลวิธีทางภาษาในการวิจารณ์การเมืองทางอ้อมในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในหนังสือพิมพ์ไทย (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณทิต, สาขาภาษาไทย). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

- สรศักดิ์ เชี่ยวชาญ. (2564). การใช้ภาษาในข่าวการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 จากเว็บไซต์หนังสือพิมพ์ออนไลน์. *วารสารวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์*, 8(1), 72-89.
- สิริทิพย์ ชันสุวรรณ. (2539). *การหนังสือพิมพ์*. กรุงเทพฯ: ประกายพริก.
- สิทธิธรรม อ่องวุฒิวัฒน์. (2560). *เนื้อหาและกลวิธีทางภาษาที่ใช้ในคอลัมน์ซุบซิบประเภท "แฉ" ในสื่อออนไลน์ ภาษาไทย: กรณีศึกษาคอลัมน์ซุบซิบ "วิจารณ์แหลก" ของ "เจี๊หว่าง...ออนไลน์"*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สิทธิธรรม อ่องวุฒิวัฒน์. (2564). ปริศนาข่าวบันเทิงในเฟซบุ๊กเพจ “ไต้เตยดารา”: การศึกษาจากมุมมองปริศนาวิเคราะห์และวิจารณ์ปฏิบัติการศาสตร์. *วารสารภาษาและวรรณคดีไทย*, 38(1), 1-60.
- สิทธิธรรม อ่องวุฒิวัฒน์. (2565). เรื่องเล่าแนวสยองขวัญในเฟซบุ๊กเพจ “เดอะเฮาส์”: การศึกษาเชิงปริศนาวิเคราะห์และวิจารณ์ปฏิบัติการศาสตร์. *วารสารภาษาและวรรณคดีไทย*, 39(1), 138-203.
- สุกัญญา สดุดบรรทัด. (2537). *กรณีศึกษาเพื่อการเรียนการสอนส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมสื่อมวลชนไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ. (2543). *การผลิตสื่อสิ่งพิมพ์*. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือสวนสุนันทา.
- สุวรรณ เกรียงไกรเพ็ชร. (2517). *ภาษาที่ใช้ในข่าว*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สวนดุสิตโพล มหาวิทยาลัยสวนดุสิต. (2564). *โควิด-19 กับการนำเสนอข่าวของสื่อไทย*. สืบค้นเมื่อ 22 เมษายน 2564 จาก <https://dusitpol.dusit.ac.th>.
- อนุชิต ตุ่มฉินจินดา, อำนาจ ปักษาสุข, และพรทิพย์ เติตตินนา. (2566). ลักษณะการปนภาษาอังกฤษที่ใช้ในการสื่อสารของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.). *วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*, 22(3), 492-510.

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2544). *ภาษาศาสตร์สังคม* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Thailand Development Research Institute (TDRI). (2564ก). *การแพร่ระบาดของระลอก 3 สถานการณ์ ผลกระทบและทางออกเชิงนโยบาย*. สืบค้นเมื่อ วันที่ 20 พฤษภาคม 2564 จาก <https://tdri.or.th/2021/05/covid-119/>

Truehits. (2564). *จัดอันดับเว็บไซต์*. สืบค้นเมื่อ วันที่ 15 เมษายน 2564 จาก <https://truehits.net>

ภาษาต่างประเทศ

Atuhura, D. (2022). The metaphor of war in political discourse on COVID-19 in Uganda. *Frontiers in Communication*, 6(1), pp 115-138.
<https://doi.org/10.3389/fcomm.2021.746007>

Bettinghaus, E. P. (1968). *Persuasive communication*. New York: Holt Rinehart and Winston.

Despot, K. S., & Anić, A. O. (2021). A war on war metaphor: Metaphorical framings in Croatian discourse on Covid-19. *Rasprave Instituta za Hrvatski Jezik i Jezikoslovlje*, 47(1), 173-208.
<https://doi.org/10.31724/rihjj.47.1.6>

Goatly, A. (1993). *The language of metaphor*. London: Routledge.

Lakoff, G., & Johnson, M. (2003). *Metaphor we live by*. Chicago: University of Chicago press.

Larson, C. U. (1986). *Persuasion: Reception and responsibility* (4th ed.). Cambridge: Wadsworth Pub. Co.

Reah, D. (1998). *The language of newspaper*. London: Routledge.